

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA PRÁVNICKÁ

Diplomová práce

Veřejnoprávní aspekty pojišťovací zprostředkovatelské činnosti

Karolína Polánková

Plzeň 2021

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Karolína POLÁNKOVÁ**
Osobní číslo: **R17M0239P**
Studijní program: **M6805 Právo a právní věda**
Studijní obor: **Právo**
Téma práce: **Veřejnoprávní aspekty pojišťovací zprostředkovatelské činnosti**
Zadávací katedra: **Katedra finančního práva a národního hospodářství**

Zásady pro vypracování

1. Pojištnictví a jeho právní úprava
2. Distribuce pojištění
3. Nové kategorie pojišťovacích zprostředkovatelů a subjekty pojištění
4. Odbornost a důvěryhodnost, odborná péče, akreditovaná osoba
5. Finančněprávní aspekty pojišťovací zprostředkovatelské činnosti

Rozsah diplomové práce:

Rozsah grafických prací:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

- . zákon č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění
- . prováděcí vyhlášky: o odborné způsobilosti pro distribuci pojištění č. 195/2018 Sb., o žádostech č. 196/2018 Sb.
- . zákon č. 38/2004 Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích a likvidátorech pojistných událostí
- . zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví
- . vyhláška č. 307/2016 o žádostech podle zákona o pojišťovnictví
- . směrnice EU 2016/97 o distribuci pojištění
- . Karfíková, M., Příkryl, V., Karfíková, M. Pojišťovací právo, 2. přepracované vydání. Praha: Leges, 2018.

Vedoucí diplomové práce:

JUDr. Petra Hrubá Smržová, Ph.D.

Katedra finančního práva a národního hospodářství

Oponent diplomové práce:

JUDr. et Mgr. Silvie Anderlová

Katedra finančního práva a národního hospodářství

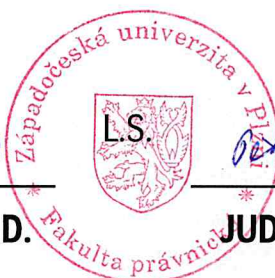
Datum zadání diplomové práce:

3. dubna 2020

Termín odevzdání diplomové práce:

31. března 2021

JUDr. Petra HRUBÁ SMRŽOVÁ, Ph.D. (v.z.)

JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.

děkan

JUDr. Petra Hrubá Smržová, Ph.D.

vedoucí katedry

Čestné prohlášení

„Prohlašuji, že jsem diplomovou práci zpracovala samostatně. Veškeré prameny a zdroje informací, které jsem použila k sepsání této práce, byly citovány v poznámkách pod čarou a jsou uvedeny v seznamu použitých pramenů a literatury.“

V Plzni, dne 22. 3. 2021

.....

Karolína Polánková

Poděkování

Ráda bych na tomto místě poděkovala paní JUDr. Petře Hrubé Smržové, Ph.D. za její čas, cenné rady a připomínky v průběhu vedení práce. Dále bych tímto chtěla vyjádřit poděkování všem respondentům, za jejich přínos pro výzkumnou část této diplomové práce.

Obsah

Úvod.....	1
1 Pojišťovnictví.....	3
1.1 Charakteristika pojišťovnictví jako odvětví práva.....	3
1.1.1 Právní úprava pojišťovnictví	4
1.1.2 Právo Evropské unie.....	5
1.2 Distribuce pojištění a zprostředkovatelská činnost.....	8
1.2.1 Implementace směrnice	9
1.2.2 Právní důsledky vývoje ZDPZ	11
1.2.3 Registrace a povolení k činnosti v ČR	12
2 Kategorie pojišťovacích zprostředkovatelů.....	14
2.1 Nová kategorizace pojišťovacích zprostředkovatelů	15
2.1.1 Samostatný pojišťovací zprostředkovatel.....	16
2.1.2 Vázaný zástupce	19
2.1.3 Doplnkový pojišťovací zprostředkovatel	21
2.1.4 Správní poplatky.....	21
2.1.5 Nabízení možnosti stát se pojištěným - pojistník.....	22
2.1.6 Činnost podle § 3 odst. 2.....	23
2.1.7 Průběh přeregistrace	24
2.1.8 Dohled ČNB	26
3 Odbornost a důvěryhodnost.....	27
3.1 Odborná způsobilost PZ	27
3.1.1 Všeobecné znalosti	27
3.1.2 Tříletá praxe vs. maturita.....	28
3.2 Zkoušky dle ZDPZ	29
3.2.1 Následné vzdělávání.....	30
3.2.2 Skupiny odborných zkoušek	32
3.2.3 Složení zkoušky u akreditované osoby	34
3.3 Důvěryhodnost.....	36
3.3.1 Odborná péče.....	36
3.3.2 Záznam z jednání, rada a další povinnosti PZ.....	37
3.3.3 Důvěryhodnost PZ a předmluvní kontrola.....	42
3.2.1 Bezúhonnost	44
4 Aktuální legislativní výklady.....	45
4.1 Přejícné období pro prokazování odborné způsobilosti.....	45
4.2 Vliv pandemie Covid-19.....	47
4.2.1 Distanční forma zkoušek	48

Závěr.....	51
Resumé	53
Seznam použitých zdrojů	55
Seznam zkratk.....	57
Seznam použitých obrázků.....	58
Seznam příloh.....	59

Úvod

Legislativa celého finančního trhu je velice rozsáhlá. Aplikuje se zde nespočet právních předpisů, ať už hovoříme o zákonné úpravě či o doprovodných směrnících a vyhláškách. Neexistuje jednotný řekněme právní kodex, který by pokryl tak velkou masu, kterou finanční trh sám o sobě disponuje. Zahrnuje v sobě široké okruhy, kdy každá oblast má svoji vlastní úpravu a řídí se podle několika málo předpisů. Nemůžeme ale vyloučit ani to, že úpravy jednotlivých oblastí finančního trhu jsou vzájemně provázané a najdeme i případy, které se doplňují či dokonce situace, kdy nemůže existovat jeden bez druhého. V takových situacích se uplatní kolizní pravidla právních norem. Cílem mé diplomové práce je zhodnocení dopadů aktuální právní úpravy v oblasti pojišťovnictví. Jaké právní regulace nám nová právní úprava přinesla. Co vedlo k harmonizaci vnitrostátních předpisů týkající se distribuce pojištění a zajištění. Jak vypadá nové pole působnosti distributorů na pojistném trhu. Pokusím se zhodnotit náročný legislativní proces, který vzniku ZDPZ předcházela. Dále zkusím interpretovat nejdůležitější ustanovení tohoto zákona a objasnit důvody, proč byla nově přijatá právní úprava zavedena. Mým cílem bude poukázat na snahu při implementaci směrnice IDD do českého práva a s tím všech souvisejících požadavků, kdy vstupuje na finanční trh s cílem posílit postavení slabší smluvní strany, zejména spotřebitele finančních služeb.

Zároveň popíšu reakci pojistného trhu na nové prokazování odborné způsobilosti. Především se zaměřím na zkoušky odborné způsobilosti, kde dochází ke zpřísnění přezkoušení. Odborná způsobilost se nyní prokazuje složením zkoušek u akreditované osoby. V neposlední řadě zmíním fakt, že máme nové kategorie pojišťovacích zprostředkovatelů (SZ, VZ, DPZ). Pokusím se poukázat na hlavní změny, které nás v souvislosti s těmito novinkami provází. V čem se změnil registr regulovaných subjektů spravující ČNB a jak aktuální situace pandemie nemoci Covid-19 ovlivňuje oblast pojišťovnictví? Ke zpracování diplomové práce jsem z velké části užila vlastních poznatků doplněných o informace získaných z dotazníkového šetření. Na zadané téma jsem volila metodiku zpracování formou analýzy a srovnání. V kapitole zaměřené na nové kategorie pojišťovacích zprostředkovatelů, jsem se snažila porovnat a srovnat novou úpravu vůči původní. PZ se ve svém jádru nemění, pouze se názvem a obsahem přizpůsobili novým zákonným požadavkům. Analýza se projevuje v kapitole věnované zkouškám

odborné způsobilosti, kdy rozebírám dopad zkoušek na finanční trh. Zvolila jsem formu písemného dotazování.

1 Pojišťovnictví

Pojmem pojišťovnictví rozumíme soubor právních norem zařazených do práva pojišťovacího. Legální definici v našem právním řádu nenalezneme. Můžeme říci, že se jedná o odvětví finanční práva, které svým obsahem zasahuje do ekonomiky státu. Jedná se o specifické odvětví ekonomiky. Projevem takového odvětví je tvorba finančních rezerv, které slouží k úhradě vzniklých škod a rizik způsobené lidskou činností či nepředvídatelnými událostmi.¹ Nevíme, kdy nahodilá událost nastane a zda vůbec nastane. Například zdali začne hořet dům, který máme pro toto riziko pojištěný. *Nahodilou skutečností se rozumí skutečnost, která je možná a u které není jisté, zda v době trvání soukromého pojištění vůbec nastane, nebo není známa doba jejího vzniku.*² V ČR je pojišťovnictví souhrnem podmínek a pravidel pro provozování pojišťovací, případně zajišťovací činnosti v oblasti pojištění a s tím spojenými činnostmi. Zahrnuje všechny pojišťovací instituce (pojišťovny a zajišťovny, orgány státního dozoru nad pojišťovnictvím, asociace pojišťoven), které mají oprávnění k podnikání v pojištění. Vystupují zde subjekty smluvního vztahu, a to na jedné straně pojišťovna a straně druhé účastníci pojištění. Subjektem pojistného práva jsou právnické a fyzické osoby. Objekt pojistného práva představuje závazek pojistníka, že bude platit smluvené pojištění a závazek pojistitele, že bude vyplácet odškodnění v případě pojistné události.

1.1 Charakteristika pojišťovnictví jako odvětví práva

Zmínila jsem, že se jedná o odvětví pojišťovacího práva. Pojistné právo představuje souhrn právních norem, obsažených v obecně závazných právních předpisech a upravujících instituty, vztahy a činnosti používané v pojištění a pojišťovnictví. Charakter pojišťovnictví má povahu jednak veřejnoprávní, proto je pojišťovnictví řazeno do práva finančního a jednak má povahu soukromoprávní, která převažuje a úpravu nalezneme v právu obchodním a občanském. Zařazení pojišťovacího práva tedy není úplně jednoznačné, ale v teorii se vymezují dvě skupiny, a to veřejné pojistné právo a soukromé pojistné právo. Z hlediska oboru veřejného práva se pojišťovnictví projevuje jako činnost finanční, je potřeba zvláštního povolení pro provozování pojišťovací a zajišťovací činnosti a stát nad

¹ KARFÍKOVÁ, Marie, Vladimír PŘIKRYL a Roman VYBÍRAL. *Pojišťovací právo*. 2. přepracované vydání. Praha: Leges, 2018. Teoretik. ISBN 978-80-7502-271-4. str. 13.

² Nahodilá událost. *Pojisteni.com* [online]. [cit. 2021-03-04]. Dostupné z: <https://www.pojisteni.com/informace/vyklad-pojmu/>.

tím vykonává dohled. Veřejné právo rovněž stanovuje podmínky podnikání v pojišťovnictví, zabezpečuje a vyjadřuje onen zájem státu. Pojistné právo veřejné v souhrnu upravuje zejména pravidla a podmínky provozování pojišťovací a zajišťovací činnosti, pravidla a podmínky provozování zprostředkovatelské činnosti a nástroje a pravidla výkonu dohledu nad provozováním uvedených činností a nad subjekty, které tyto činnosti provozují. Do oblasti soukromého práva patří smluvní vztahy jednotlivých stran, kterými vzniká pojistná smlouva a dále správa těchto pojistných smluv. Pojistné právo soukromé tak upravuje základní pravidla pro smluvní pojištění zakládaná pojistnou smlouvou. Závěrem shrnu, že pojišťovací právo není samostatným právním oborem a jeho úprava se prolíná v mnoha předpisech, kdy máme kodifikované jednotlivé obory. Základní zákonnou úpravu tvoří zákon o pojišťovnictví č. 277/2009 Sb., zákon o distribuci pojištění a zajištění č. 170/2018 Sb. a občanský zákoník č. 89/2012 Sb.³.

1.1.1 Právní úprava pojišťovnictví

Pojišťovací právo je právo psané, je tedy vyjádřeno v právních normách, které jsou pramenem práva. Na samém vrcholu právního řádu ČR stojí ústavní pořádek zahrnující mimo jiné Ústavu ČR a Listinu základních práv a svobod. „*Dominujícím pramenem pojišťovacího práva jsou zákony*“.⁴ Nejstěžejnější zákony jsou:

- Zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví
- Zákon č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
- Zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla

Mezi prováděcí vyhlášky, které doplňují zákonnou tvorbu patří:

- Vyhláška č. 196/2018 Sb., žádostech podle zákona o distribuci pojištění a zajištění
- Vyhláška č. 195/2018 Sb., o odborné způsobilosti pro distribuci pojištění

³ *Pojištění v kostce*. [Praha]: Eva Gmentová, [2020]. ISBN 978-80-906748-7-5. str. 4.

⁴ KARFÍKOVÁ, Marie, Vladimír PŘIKRYL a Roman VYBÍRAL. *Pojišťovací právo*. 2. přepracované vydání. Praha: Leges, 2018. Teoretik. ISBN 978-80-7502-271-4. str. 37.

1.1.2 Právo Evropské unie

Z práva EU máme tyto prameny týkající se úpravy pojišťovnictví (pouze výběr těch nejpodstatnějších pro dané téma):

- Nařízení
 - Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1094/2010 ze dne 24. listopadu 2010 o zřízení Evropského orgánu dohledu (Evropského orgánu pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění), o změně rozhodnutí č. 716/2009/ES a o zrušení rozhodnutí Komise 2009/79/ES
 - Nařízení komise v přenesené pravomoci (EU) 2015/35 ze dne 10. října 2014, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/138/ES o přístupu k pojišťovací a zajišťovací činnosti a jejím výkonu (Solventnost II)
 - Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/2358, ze dne 21. září 2017, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/97, pokud jde o požadavky na dohled nad produktem a jeho řízení vztahující se na pojišťovny a distributory pojištění (nařízení POG).
 - Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/2359 ze dne 21. září 2017, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/97, pokud jde o požadavky na informace a pravidla výkonu činnosti vztahující se na distribuci pojistných produktů s investiční složkou (nařízení IBIPs).
- Směrnice
 - Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/138/ES ze dne 25. listopadu 2009 o přístupu k pojišťovací a zajišťovací činnosti a jejím výkonu (Solventnost II)
 - **Směrnice** Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/97 ze dne 20. ledna 2016 **o distribuci pojištění** (přepracované znění) = **IDD**

Přijetí Směrnice EU č. 2016/97 o distribuci pojištění přináší novou legislativu do oblasti pojišťovnictví. Na základě její implementace do našeho právního řádu vzešel nový zákon č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění, který nabyl účinnosti 1. 12. 2018. Hlavním důvodem přijetí nové této evropské směrnici je srovnání právní úpravy všech členských států. Tento zákon nahrazuje původní právní úpravu a to zákon č. 38/2004 Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí včetně

prováděcí vyhlášky. Zákon č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění a doprovodný zákon č. 171/2018 Sb., o změně některých zákonů byly vydány ve sbírce zákonů ČR s účinností od 1. 12. 2018. Spolu se zákony je třeba zmínit i vyhlášku č. 195/2018 Sb., o odborné způsobilosti pro distribuci pojištění. Tato vyhláška upravuje rozsah odborných znalostí a dovedností podle skupin odbornosti pro distribuci pojištění.

Pro Směrnici o distribuci pojištění, kterou v únoru roku 2016 vydala Evropská Unie, se používá zkratka IDD⁵. V České republice jednotlivá ustanovení této směrnice a prováděcích nařízení převádí do českého právního řádu ZDPZ. Cílem nového zákona je zvýšit a zaručit odbornou a profesní úroveň osob působících v pojišťovnictví, zabezpečit srozumitelnost a srovnatelnost informací o finančních produktech a přispět k větší ochraně spotřebitele. Změny, které IDD přináší, jsou v souladu se změnami, kterými prochází také kapitálový trh a trh spotřebitelských úvěrů.

V rámci IDD jsou ve státech EU uplatnitelná nařízení Evropské unie, která jsou přímo aplikovatelná i na území ČR a to od 1. 10. 2018. Tato nařízení upravují zejména nové povinnosti v oblasti informování klientů a dohledu nad pojistným produktem. Působnost směrnice platí jak pro pojišťovací zprostředkovatele, tak pro všechny ostatní subjekty pojistného trhu, míněny zejména pojišťovny. Důvodem přijetí je harmonizace vnitrostátních předpisů všech členských států EU v oblasti pojišťovacích činností, které probíhají na celém území Evropské unie.⁶

EU již od svého prvopočátku prosazuje svobody vnitřního trhu. Vstupem ČR do EU přijala v platnost pravidla umožňující volný pohyb osob a zboží i služeb a kapitálu. To znamená, že pokud bude chtít zprostředkovatel pojištění, zajištění nebo doplňkového pojištění konat činnost na území jiného členského státu, nic mu v tom nebrání, jelikož to vychází ze svobody volného pohybu služeb. Výkon pojišťovací činnosti však musí probíhat v souladu s právními předpisy členského státu, na jehož území je činnost vykonávána a to včetně směrnice IDD. V případě porušení některé povinnosti při výkonu volného pohybu služeb, musí být přijata náležitá nápravná opatření. Dodržování a respektování pravidel na finančním trhu značně podporuje i mezinárodní hospodářskou soutěž. *Pojistný trh v rámci EU se*

⁵ Insurance Distribution Directive.

⁶ KARFÍKOVÁ, Marie, Vladimír PŘÍKRYL a Roman VYBÍRAL. *Pojišťovací právo*. 2. přepracované vydání. Praha: Leges, 2018. Teoretik. ISBN 978-80-7502-271-4. str. 227.

*postupně stává jednotně regulovaným a více otevřeným.*⁷ Regulace má přimět členské státy k tomu, aby chtěly odstranit nedostatky, které stále ještě nacházíme v právní úpravě týkají se pojištění a pojišťovnictví. Je snaha a také potřeba srovnat tyto legislativní mezery a změnit do budoucna pojistný trh, který má za sebou celá léta vývoje. Myslím si, že pokud členské státy začnou vnímat potřebu těchto legislativních změn, můžeme se v budoucnosti těšit na opravdu ucelený pojistný trh, kde budou všichni zprostředkovatelé dbát pravidel a zejména ochrany spotřebitele, který stojí v pozici důležité osoby. Směrnice IDD klade velký důraz na ochranu spotřebitele. Má také zaručit rovné podmínky hospodářské soutěže, stejnou míru ochrany spotřebitelů a stejný přístup a fungování na pojistném trhu po celé EU.

Evropský pojistný trh se prozatím nachází ve sféře vzájemně provázaných směrnic a nařízení. Dalším ze záměrů směrnice IDD je určitě snaha o modernizaci stávajících pravidel, kterými se řídí zprostředkování pojištění. Každý existující právní regulativ vyžaduje časem určitý progres směrem nahoru, musí docházet k aktualizacím tak, aby svým obsahem uspokojoval potřeby odborné veřejnosti. Žijeme v moderní době, kde se neustále něco mění a na trh přichází mnoho nových trendů, proto zákonodárci musí reagovat na tyto společenské změny a jsou nuceni zvyšovat transparentnost právních předpisů, aby se udržely na přijatelné úrovni a do budoucna přinášely výnosy zejména pro spotřebitele. Spotřebitelé tvoří skupinu poptávky, bez které se žádný trh neobejde. Je tedy důležité upravovat předpisy v rovině, která bude přijatelná pro všechny subjekty na trhu. Proto se směrnice IDD tolik zaměřuje na ochranu spotřebitele.

Dlouholetost pojistného trhu zaručuje určitou právní jistotu, ale s časovým postupem je nutné, aby subjekty na daném trhu reagovaly na vývoj ve společnosti a byly součástí těchto změn. Zákazníci jsou nároční a z náročnosti vyplývá, že se neuspokojí s průměrnou kvalitou nabízených služeb. V rámci soutěže na trhu musí být kladen důraz na kvalitu poskytovaných služeb. Směrnice IDD reflektuje tyto vysoké nároky zákazníků a přináší sebou povinnost pro pojišťovací subjekty jednat v jejich nejlepším zájmu.

⁷ HRADEC, Milan a Žaneta BOUČKOVÁ. *Aktuální legislativní změny v oboru pojištění a pojišťovnictví*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2020. Educopress. ISBN 978-80-74081767. str. 24.

1.2 Distribuce pojištění a zprostředkovatelská činnost

Nejprve si definujeme pojem **distribuce**. Distribucí pojištění se obecně rozumí poskytování či zprostředkování pojištění.⁸ Svým významem se jedná o *proces, kterým dochází k obchodu s finanční službou ze strany jejího poskytovatele směrem ke klientovi*.⁹ V hlavní roli je finanční instituce, konkrétně pojišťovna (v roli akciové společnosti či družstva). Dále zde vystupuje klient či zákazník, kterému je prostřednictvím osoby distribuující pojištění dodáván sjednaný pojistný produkt.

Subjektem je pojišťovací zprostředkovatel, který vykonává zprostředkovatelskou činnost. Jde o činnost odbornou zahrnující možnosti sjednání pojištění, jeho následné změny či ukončení. Dále nabídky a předložení návrhů pojištění, provádění dalších přípravných prací směřujících ke sjednání, změně nebo ukončení pojištění, včetně poskytování doporučení ke sjednání, změně nebo ukončení pojištění a nakonec také pomoc při správě pojištění a při uplatňování práv z pojištění.¹⁰ Provozování zprostředkovatelské činnosti je podmíněno registrací fyzické či právnické osoby v registru vedeném registračním orgánem. *“Zprostředkovatelé pojištění, zajištění a doplňkového pojištění se registrují u příslušného orgánu ve svém domovském členském státě”*.¹¹ Registraci nesmíme zaměňovat s pojmem licence, kterou nám definuje občanský zákoník v § 2358¹², kde jsou zakotvena práva duševního vlastnictví. Zprostředkovatel pojištění tedy může zahájit svoji činnosti až po registraci, které předchází splnění požadavků. Mezi důležité náležitosti patří splnění odbornosti a každý subjekt musí být pojištěn pro případ, že by způsobil újmu při výkonu své činnosti.

IDD pokračuje v charakteru registrace jako jednotného evropského pasu. To znamená, že subjekty mohou provozovat pojišťovací činnosti i v jiných členských státech na základě registrace pouze v jednom z nich.¹³ Zde se projevuje vzájemná spolupráce a uznávání osvědčení o kvalifikaci mezi členskými státy EU. Pro

⁸ § 2 ZDPZ.

⁹ KARFÍKOVÁ, Marie, Vladimír PŘIKRYL a Roman VYBÍRAL. *Pojišťovací právo*. 2. přepracované vydání. Praha: Leges, 2018. Teoretik. ISBN 978-80-7502-271-4. str. 211.

¹⁰ § 2 písm.e) ZDPZ.

¹¹ *Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/97 ze dne 20. ledna 2016 o distribuci pojištění (přepracované znění)* [online]. [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:32016L0097&from=cs>. čl. 3 bod 1.

¹² *„Licenční smlouvou poskytuje poskytovatel nabyvateli oprávnění k výkonu práva duševního vlastnictví (licenci) v ujednaném omezeném nebo neomezeném rozsahu a nabyvatel se zavazuje, není-li ujednáno jinak, poskytnout poskytovateli odměnu.“*

¹³ KARFÍKOVÁ, Marie, Vladimír PŘIKRYL a Roman VYBÍRAL. *Pojišťovací právo*. 2. přepracované vydání. Praha: Leges, 2018. Teoretik. ISBN 978-80-7502-271-4. str. 237.

využívání jednotného evropského pasu není překážkou ani časové omezení oprávnění k činnosti PZ, které platí vždy jeden kalendářní rok. Zavedená možnost jeho prodloužení zaplacením správního poplatku je zcela kompatibilní s výkonem činnosti a nepředstavuje tak problém ve vzájemné spolupráci mezi členskými státy. Podle směrnice IDD je podmínkou pro využití jednotného evropského pasu existence oprávnění v domovském členském státě, nikoli to, že činnost bude v budoucnu pokračovat. Ani SFEU se k tomuto nikterak nevyjadřuje a proto musíme posuzovat situaci vždy aktuálně. Pokud PZ neuhradí správní poplatek, jehož zaplacení podmiňuje prodloužení oprávnění o další rok, jeho činnost automaticky zanikne. Toto pravidlo, že bez platného oprávnění nemůže PZ vykonávat nadále svoji činnost, platí ve všech členských státech, neboť je dáno přímo směrnicí IDD. Každý členský stát pak může mít svoje další poplatky, například za dohled, které už budou upraveny pouze jejich vnitrostátní úpravou. Fungování jednotného evropského pasu to přitom nijak nenarušuje. Cílem směrnice je tak i koordinace právních předpisů a jejich vnitrostátní harmonizace. Pojišťovací činnosti probíhají po celé EU, a proto musela být oblast jejich distribuce nově právně upravena.

1.2.1 Implementace směrnice

Právní předpisy, které EU přijímá na základě primárního práva, jsou nařízení, směrnice, rozhodnutí, doporučení a stanoviska.¹⁴ Směrnice IDD je tedy právně závazná a vyplývají z ní právně závazné účinky z hlediska zamýšlených cílů a později provedených výsledků. Každý členský stát si zvolí vlastní prostředky, jak stanoveného cíle dosáhnout. Obvykle je dána transpoziční lhůta, do kdy musí být cíl splněn, tedy do kdy musí být směrnice implementována. „*Směrnice je závazná pro každý stát, kterému je určena, pokud jde o výsledek, jehož má být dosaženo, přičemž volba formy a prostředků se ponechává vnitrostátním orgánům.*“¹⁵ Musíme rozlišovat pojmy implementace a transpozice. Samotnou transpozicí ještě není zcela směrnice přijata. Obecným záměrem transpozice právního předpisu je docílit výsledku, který je zamýšlen a vše by mělo proběhnout za dodržení jednak práva vnitrostátního a jednak práva evropského. Transpozice znamená formální promítnutí směrnice do vnitrostátního právního předpisu, kdežto přímou

¹⁴ *Evropské právo: základní smlouvy : přistoupení ČR k Evropské unii : volby do Evropského parlamentu : redakční uzávěrka ..* Ostrava: Sagit, [2004]-. ÚZ. ISBN 978-80-7488-344-6. Kapitola I, Smlouva o fungování Evropské unie – část šestá, hlava I, kapitola 2 – Právní akty unie, čl. 288.

¹⁵ Tamtéž, citace čl. 288 SFEU.

implementací dochází k zamýšleným právním účinkům, tedy od této chvíle lze vymáhat práva a povinnosti ze směrnice vyplývajících. Ve své podstatě je směrnice právní nástroj, který dotváří zprostředkované právo EU. Prvním krokem je ze strany EU stanovit onen jednotný cíl (narovnat národní pravidla), který má být společný pro všechny členské státy a na to navazuje krok druhý směřující ze strany členských států, tedy transponovat směrnici do své vnitrostátní úpravy. Členské státy mají toto stanoveno jako povinnost, přičemž menší libovůle je sledována ve výběru metod, které k implementaci použijí. Tato pružnost je dána při samotné aplikaci a státy mají možnost zvážit jejich existující úpravu a vzít v úvahu očekávání trhu. Na rozdíl od nařízení, která stojí normativně výše než směrnice, jsou směrnice vhodné prostředky pro harmonizaci právních úprav členských států. EU má snahu sjednotit určité standardy ve vybraných oblastech.

ČR provedla implementaci směrnice IDD prostřednictvím již zmíněného zákona č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění, tím splnila transpozici směrnice do národního práva a obsahově převedla zamýšlený cíl právní úpravy. Následná úprava musí mít stejný cíl jako obsahuje směrnice, cíl musí být stejný ve všech členských státech, jen si státy mohou odlišně upravit ustanovení, tak aby vyhovovala jejich podmínkám na pojistném trhu. Mohou například stanovit přísnější kritéria registrace subjektů pojištění, avšak mírné odchylky musí být vždy v souladu s právem EU. Není možné upravovat povahu činností svévolně, neboť základní podmínkou provozování pojišťovací činnosti je právě registrace formou jednotného evropského pasu. Směrnice má také za cíl regulovat přístup ke klientům, kteří představují slabší stranu smluvního vztahu a musí být dodržena určitá úroveň jejich ochrany. Proto je důležité, aby subjekty distribuující pojištění postupovaly podle stejných podmínek a byl tak zajištěn rovný přístup.

EIOPA provedla průzkum trhu zaměřený na směrnici IDD¹⁶, který skončil 1. února 2021. Výsledky průzkumu chce EIOPA použít pro případnou budoucí revizi IDD. V rámci průzkumu se vyjádřilo také sdružení asociací pojišťoven v EU, Insurance Europe (jejímž členem je také ČAP). Z prvotních získaných názorů je patrné, že od účinnosti a implementace IDD uplynul krátký čas, na zásadnější hodnocení a rozhodnutí je ještě brzy. Bezprostřední pozitivní dopad IDD lze zhodnotit podle nižšího počtu stížností a sporů u nově zprostředkovaných smluv,

¹⁶ EIOPA: *European Insurance and Occupational Pensions Authority* [online]. [cit. 2021-03-22]. Dostupné z: <https://www.eiopa.europa.eu/content/survey-application-insurance-distribution-directive>.

ovšem dále je možné dopady hodnotit jen podle nepřímých důkazů a ukazatelů. Povinné zjišťování požadavků a potřeb zákazníka funguje dobře u životního pojištění, u neživotního pojištění a zákonných pojištění je přínos tohoto zjišťování menší, řada zákazníků nechce nic sdělovat, proto bude potřeba snížit objem povinně poskytovaných informací, těch je příliš a zákazníky zahlcují. Do konce roku 2021 má EIOPA vydat závěrečnou zprávu.

1.2.2 Právní důsledky vývoje ZDPZ

Legislativní procedura při tvorbě ZDPZ byla taktéž velmi rozmanitá. V rámci legislativy finančního trhu, kterou nově dotváří ZDPZ, hovoříme o tzv. konzultačním procesu. Již v minulosti proběhly pokusy o velkou úpravu zprostředkování pojištění. První návrh novely týkající se zákona č. 38/2004 Sb., o ZPZ jsme mohli zaznamenat v roce 2012/2013. Nicméně konečná verze ve formě ZDPZ přišla až o téměř 7 let později. Regulaci distribuce na finančním trhu provázely konzultace. Jednalo se o veřejné konzultace nebo připomínková řízení. Předkladatel návrhu zákona oslovil všechny významné dotčené osoby, aby uplatnily své připomínky. Proběhly desítky zasedání a jednání, o připomínkách bylo skutečně hojně diskutováno. Proces byl pomalý, jak už naznačilo dlouhé čekání na uzákonění právní úpravy. Hnacím motorem se tak stala směrnice IDD, která urychlila letitý proces a vedla k přijetí ZDPZ. Stará právní úprava v podobě ZPZ, která nedostatečně upravovala oblast pojišťovnictví, zanikla. IDD schopně vyřešila řadu nedostatků, co se týče legislativní úpravy a můžeme ji považovat za rozumný kompromis. Právní terminologie obsažená v ZDPZ doslovně nevyplývá ze směrnice IDD. Myšleno tak, že identicky nekopíruje jednotlivá ustanovení. Doslovný přepis některých ustanovení by totiž ve finále mohl znít nepřesně. Nebylo by to v rozporu s právem EU, ale působilo by to dost nedůvěryhodně. Co by v rozporu jistě bylo je to, pokud by nový zákon nerespektoval obsah směrnice IDD a vypustil důležitou úpravu, například by vůbec neupravoval distribuci pojištění (což je hlavní „gro“ celé směrnice IDD). Právě udržení jednotné koncepce distribuce finančních produktů lze považovat za jeden z největších přínosů nového zákona.

1.2.3 Registrace a povolení k činnosti v ČR

Na začátek zmíním, že směrnice IDD požaduje, aby členský stát zřídil registr, který bude plnit funkci informačního rejstříku a bude to místo poskytující přístup k údajům o zprostředkovatelích pojištění, zajištění a doplňkového pojištění. Tyto osoby¹⁷ mají povinnost se registrovat u příslušného orgánu. Každý stát zřizuje registrační orgán. Registračním orgánem v oblasti pojišťovnictví na území ČR je ČNB. Registrační systém musí fungovat on-line, aby byl zajištěn jednoduchý přístup. V dnešní moderní době probíhá vše on-line a proto je to také cesta k nejsnazšímu používání a sběru informací. Registrace je podmíněna vyplněním formuláře, který je opět přístupný on-line. Mezi důležité údaje patří jméno fyzické nebo právnické osoby, která se bude registrovat a dále také jméno odpovědné osoby - tou je vedoucí osoba odpovědná za distribuci pojištění. Před účinností ZDPZ bychom v registru našli ještě jeden specifický údaj, který měl každý subjekt docela identický. Jednalo se o registrační číslo podřízeného pojišťovacího zprostředkovatele - příklad 000000PPZ. Pod tímto šestimístním číslem byl PPZ v registru uváděn. Registrační čísla byla zrušená a již se v registru neuvádí. Nicméně REGIS obsahuje i historickou databázi, kde bychom mohli původní registrační čísla PPZ nalézt. Registraci podléhají všechny pojišťovací subjekty. Sami se registrují SZ a ti nesou odpovědnost za své VZ, DPZ, a proto je povinnost registrace na nich.

PZ, kteří nesplňují požadavky, zejména nyní, kdy je kladen důraz na požadavek odborné způsobilosti, musí být okamžitě z rejstříku vymazáni. Mají také povinnost informovat registrující orgán o každé změně, co nastane. Například se může jednat o změnu odbornosti či změnu odpovědné osoby za distribuci pojištění. Bez zbytečného odkladu jsou informace v rejstříku uvedeny do souladu se skutečností. Pravidelně se kontroluje také platnost registrace, kterou je povinen registrující orgán přezkoumávat. Zprostředkovatelská činnost je vázána na platnou registraci v rejstříku. Bez registrace nelze legálně činnost vykonávat. Jistě jsem zmínila, že cílem směrnice IDD je přizpůsobení pojišťovacího trhu jednotlivým právním systémům členských států. Jde o snahu nastavit jednotné podmínky pro všechny. Nastolenou právní úpravou dochází k úplně novému registrování všech pojišťovacích subjektů. Historicky zaregistrovaní PZ se vymažou. Na oko tento proces působí jako když se celý rejstřík „vyčistí“ a zůstane prázdný, připravený pro

¹⁷ Výjimku z povinného registrování dle směrnice IDD mají pojišťovny, zajišťovny a jejich zaměstnanci. viz čl. 3.

nové zápisy registrací. Tím se také zaručuje rovnost a stejný postup pro všechny znovu (nově) zapisované subjekty. Všichni vstupují na pojistný trh s čistým štítem. Směrnice chce upevnit pojistný trh, odstranit překážky bránící hospodářské soutěži, sjednotit regulaci v oblasti distribuce pojištění a to vše za účelem zvýšení důvěry a ochrany spotřebitelů. Nutnost ochrany má být zajištěna po celém území EU. Členské státy si mají pouze upravit úpravu tak, aby splňovala požadavky, které subjekty na území v daném státu vyžadují. Registrace bere v úvahu svobodu usazování i volný pohyb služeb, tak jak to zaručuje Smlouva o fungování EU. Platí ale, že fyzické osoby mají být zaregistrovány v členském státě, kde mají své bydliště. Právnícké osoby se mají registrovat podle svého sídla. Nesmíme zapomenout na to, že každý zprostředkovatel bude distribuovat jiný typ pojištění. Směrnice zohledňuje rozdíly mezi druhy distribucí. Distribuce pojištění probíhá pomocí tzv. distribučních kanálů. Můžeme říct, že se jedná o cesty, jakými se distributoři dostávají až k zákazníkovi. Pojišťovna volí cestu vlastních zaměstnanců nebo prostřednictvím svých VZ a DPZ.

2 Kategorie pojišťovacích zprostředkovatelů

Stejně jako tomu bylo doposud i nyní zprostředkovatelská činnost podléhá povolení a registraci. Všichni pojišťovací zprostředkovatelé musí splňovat podmínky důvěryhodnosti, odborné způsobilosti, musí být zapsáni do příslušných registrů ČNB a svoji registraci musí v pravidelných intervalech obnovovat a hradit s tím spojené náklady. Kritériem pro zápis zprostředkovatelů do registru ČNB je typ zprostředkovatele.

Původní typy PZ podle staré právní úpravy:

- vázaný pojišťovací zprostředkovatel (VPZ)
- podřízený pojišťovací zprostředkovatel (PPZ)
- výhradní pojišťovací agent (VPA)
- pojišťovací agent (PA)
- pojišťovací makléř (PM)
- pojišťovací zprostředkovatel, jehož domovským členským státem není ČR

Pokud začnu krátkou charakteristikou typů PZ, tak jak je členil ZPZ, na prvním místě zmíním VPZ. Vázaný pojišťovací zprostředkovatel vykonával svou činnost jménem jedné nebo více pojišťoven. S pojišťovnou měl uzavřenou písemnou smlouvu a ta také odpovídala za jeho činnost, kontrolovala jeho odbornost. VPZ mohl zprostředkovávat pojištění též jako doplňkovou službu a *v případě nabídky pojistných produktů více pojišťoven nesměly být tyto produkty vzájemně konkurenční*.¹⁸ Jestliže se pokusíme zařadit VPZ do aktuálních skupin, vyjde nám kombinace VZ a DPZ. Máme zde plnou odpovědnost pojišťovny za jeho zprostředkovatelskou činnost a formu poskytování pojištění doplňkovou službou. Podřízený pojišťovací zprostředkovatel spolupracoval pouze s pojišťovacím agentem či makléřem. Jednal v jejich prospěch, ale nemohl na svůj účet vybírat pojistné. Před nabytím účinnosti ZPZ bylo v registru ČNB registrováno nejvíce PPZ z celého pojistného trhu. Tato činnost se jevila podobně jako dnešní DPZ. Odpovědnost nesl PZ, pro kterého PPZ vykonával činnost a odměňován byl za odvedou práci. Dále zde vystupoval VPA a PA.¹⁹ Rozdíl mezi výhradním pojišťovacím agentem a „prostým“ pojišťovacím agentem je v tom, pro kolik pojišťoven mohli vykonávat činnost. PA vykonával činnost pro jednu nebo více pojišťoven, kdežto VPA jak již název výhradní napovídá, mohl zprostředkovávat

¹⁸ § 5 odst. 1 ZPZ.

¹⁹ dále také jen „agenti“.

pojištění pouze pro jednu pojišťovnu. Agenti představovali vyšší stupeň pyramidy zprostředkovatelů. Mohli inkasovat pojistné či vybírat plnění z pojistných smluv a pojišťovna stále odpovídala za jejich činnost. Ve své podstatě jde o VPZ s možností inkasovat pojistné. Na opačném konci vystupoval pojišťovací makléř, který byl vázán obsahem smlouvy uzavřené se zájemcem o pojištění. Dnes máme SZ v roli agenta nebo makléře, kdy makléř zastupuje klienta na základě plné moci a agent zastupuje pojišťovnu. Mezi dokladované požadavky pro činnost těchto PZ patřilo pravidelné prokazování důvěryhodnosti, všeobecných znalostí, znalostí v rozsahu odborného minima stanovaného buď pro základní, střední nebo vyšší stupeň odbornosti a důležitých znalostí nabízených pojistných produktů. Od VPA byla povinnost zřídit oddělený účet pro výběr pojistného. *PA a PM zákon ukládal povinnost sjednat pojištění pro případ odpovědnosti za škodu způsobenou výkonem zprostředkovatelské činnosti v pojišťovnictví*²⁰ a také museli disponovat určitou odbornou praxí, dva roky PA a čtyři roky PM. V poslední řadě jen zmíním, že pro pojišťovacího zprostředkovatele se sídlem v členských zemích platí stejná pravidla jako dnes. To znamená, dle práva EU platí svoboda volného pohybu služeb a registrace funguje na základě jednotného evropského pasu.

2.1 Nová kategorizace pojišťovacích zprostředkovatelů

ZDPZ mění terminologii a zavádí nové kategorie (4) osob oprávněných zprostředkovávat pojištění.²¹

- samostatný zprostředkovatel (SZ)
- vázaný zástupce (VZ)
- doplňkový zprostředkovatel (DPZ)
- pojišťovací zprostředkovatel s domovským členským státem jiným, než je Česká republika

Nově zavedené kategorie osob oprávněných zprostředkovávat pojištění nebo zajištění **nahrazují** původní kategorie PZ a to takto. Samostatný zprostředkovatel v sobě zahrnuje dosavadní pojišťovací agenty a pojišťovací makléře. Podřízení pojišťovací zprostředkovatelé, vázaní pojišťovací zprostředkovatelé a výhradní pojišťovací agenti budou nově působit převážně jako vázaní zástupci, případně jako doplňkoví zprostředkovatelé. Úplnou novinkou je fakt, že ZDPZ již neupravuje

²⁰ KARFÍKOVÁ, Marie, Vladimír PŘIKRYL a Roman VYBÍRAL. *Pojišťovací právo*. 2. přepracované vydání. Praha: Leges, 2018. Teoretik. ISBN 978-80-7502-271-4. str. 216.

²¹ §5 ZDPZ.

činnost samostatných likvidátorů pojistných událostí. Původní ZPZ zmiňoval likvidátory v samotném názvu. Nově se na jejich činnost nadále použije úpravy v živnostenském zákoně.²² Činnost samostatného likvidátora pojistných událostí je vázanou živností, pro kterou je potřebné střední vzdělání s maturitní zkouškou.²³ Vzhledem k přijetí ZDPZ tak došlo ke změně některých zákonů, kde výjimkou nebyl ani živnostenský zákon. Zmínku o změně najdeme v přechodném ustanovení zavedeným ZDPZ.

Obr. č. 1: Přehled kategorií pojišťovacích zprostředkovatelů

Nové kategorie PZ

		Smlouva s	Produkty	Odpovědnost
SZ Samostatný zprostředkovatel (§ 6)	PM Pojišťovací makléř	Klient	Soutěžní	Povinné pojištění
	PA Pojišťovací agent	Jedna nebo více pojišťoven	Soutěžní	Povinné pojištění
VZ Vázaný zástupce (§ 15)		Jedna pojišťovna nebo jeden SZ	NE soutěžní Soutěžní	Pojišťovna nebo SZ
DPZ Doplňkový pojišťovací zprostředkovatel (§ 24)		Jeden nebo více zastoupených	Doplňkové k dodávanému zboží nebo sl.	Zastoupený
Zahraníční Pojišťovací zprostředkovatel z EU		Dle typu	Dle typu	Dle typu
Vícenásobná registrace u ČNB		ZAKÁZÁNO !! Jedno IČO, jedna registrace.		

Zdroj: Vlastní vypracování

2.1.1 Samostatný pojišťovací zprostředkovatel

SZ je osoba oprávněná zprostředkovávat pojištění na základě oprávnění ČNB, které se uděluje ve správním řízení. Aby mohl začít vykonávat svoji činnost, musí být zapsán do příslušného registru. Distribuuje pojištění jako pojišťovací agent (zastupuje pojišťovnu na základě s ní uzavřené smlouvy) nebo jako pojišťovací makléř (zastupuje klienta na základě s ním uzavřené smlouvy).²⁴ K oběma rolím stačí jedna registrace u ČNB. S pojišťovnou musí mít uzavřenou

²² Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon).

²³ Příloha č. 2 k zákonu č. 455/1991 Sb.

²⁴ Dle § 12 odst. 2 ZDPZ musí mít smlouva písemnou formu.

písemnou smlouvu, která blíže určí, zda bude vystupovat v roli agenta nebo makléře. Může mít uzavřené smlouvy pro agenta i pro makléře, ale nikdy nesmí v obou rolích současně vystupovat v rámci sjednávání jedné pojistné smlouvy. Může zprostředkovávat pojištění prostřednictvím svých zaměstnanců, vázaných zástupců nebo doplňkových pojišťovacích zprostředkovatelů. SZ musí splňovat určité požadavky, aby mu mohlo být uděleno oprávnění k provozování pojišťovací činnosti. Podmínky jsou vymezené v § 7 ZDPZ a těmi hlavními jsou důvěryhodnost, odborná způsobilost a povinné pojištění. Dokumenty prokazující splnění podmínek pro výkon činnosti si samostatný zprostředkovatel sám uchovává (i pro případnou kontrolu).

SZ podá elektronicky²⁵ žádost o udělení oprávnění (registraci na ČNB si provádí sám za sebe na rozdíl od VZ a DPZ - k tomu viz dále). O žádosti se rozhoduje ve správním řízení.²⁶ V případě vyhovění žádosti, ČNB zapíše SZ do registru a tím je oprávněn provozovat svoji činnost (tedy až okamžikem zápisu do registru). ČNB o zápisu elektronicky informuje žadatele (postačuje elektronická forma). Písemné vyhotovení je potřeba v případě, kdy dojde k zamítnutí žádosti a to se pak postupuje v souladu se SŘ a rozhodnutí se doručuje účastníkům řízení. Udělení oprávnění je časově omezeno a trvá vždy 1 kalendářní rok. Poté je třeba oprávnění prodloužit a to zaplacením správního poplatku. Registrační poplatek SZ činí 10.000,- Kč a v případě prodloužení je výše poloviční a to 5.000,- Kč.²⁷ Samostatný zprostředkovatel musí mít povinné pojištění odpovědnosti za případnou škodu způsobenou při provozování své činnosti.²⁸ Částky jsou stanoveny podle počtu pojistných událostí a to nejméně 1 250 000 EUR na jednu pojistnou událost a nejméně 1 850 000 EUR pro více pojistných událostí v jednom roce. Sankce jsou stanoveny v nemalých částkách, což si myslím může vést k obrovské zodpovědnosti SZ při výkonu své činnosti. V neposlední řadě musí mít nastavený systém na řešení střetu zájmů a kvality činnosti.

²⁵ § 10 odst.2 ZDPZ prostřednictvím aplikace REGIS.

²⁶ „Správní řízení je postup správního orgánu, jehož účelem je vydání rozhodnutí, jímž se v určité věci zakládají, mění nebo ruší práva anebo povinnosti jmenovitě určené osoby nebo jímž se v určité věci prohlašuje, že taková osoba práva anebo povinnosti má anebo nemá.“ § 9 SŘ - k ZDPZ platí subsidiarita zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu.

²⁷ Za žádost o udělení oprávnění k činnosti se platí poplatek ve výši 10.000,- Kč podle položky č. 65 bodu 9 písm. q) sazebníku, který je přílohou zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Za prodloužení oprávnění pak 5.000,-Kč podle položky č. 65 bodu 11 písm. g) stejného zákona.

²⁸ § 13 ZDPZ.

Obr. č. 2: REGIS na webu ČNB

ČESKÁ ČNB NÁRODNÍ BANKA

English Kontaktujte nás Časové dotazy Mapa serveru Slovník

o ČNB Měnová politika Finanční stabilita **Dohled a regulace** Bankovky a mínce Platební styk Finanční trhy Řešení krize na FT Statistika Ekonomický výzkum

Strategie dohledu
Dlouhodobá koncepce dohledu
Co nového v dohledu
Legislativní základna
Výkon dohledu
Úpokoření pro veřejnost
Postavení dohledu
Povolovací a schvalovací řízení
Právomocné rozhodnutí
Vyřídění ČNB
Informační povinnosti
Mezinárodní aktivity
Dohody o spolupráci
Uvěřňování ČNB podle směrnice EU
Dohledové úřední sdělení a benchmarky
Seznamy a evidence

ČNB > Dohled a regulace > Výkon dohledu > Povolovací a schvalovací řízení

Povolovací a schvalovací řízení

Česká národní banka jako orgán dohledu nad finančním trhem vydává povolení k činnosti (licence) většině subjektů poskytujících služby na finančním trhu (banky, pojišťovny, obchodníci s cennými papíry, investiční společnosti, platební instituce apod.) a v této souvislosti vydává i jiná povolení či souhlasy (schvalování prospektu cenného papíru, souhlas s uveřejněním nabídky převzetí, předchozí souhlas se zúčtováním výše protiplnění v případě uplatnění práva výstupu apod.). V těchto případech vystupuje Česká národní banka ve smyslu § 1 odst. 3 zákona o České národní bance ve spojení s jednotlivými sektorovými zákony jako správní orgán. Jednotlivé postupy při podávání žádosti o udělení povolení či souhlasu Českou národní bankou jsou upraveny v příslušných sektorových zákonech (např. zákon o bankách, zákon o kolektivním investování, zákon o podnikání na kapitálovém trhu, zákon o dluhopisech apod.) a následně též ve vyhláškách, které Česká národní banka vydává k provedení jednotlivých zákonů. Tyto vyhlášky pak stanoví konkrétní náležitosti žádosti, vzory tiskopisů, na kterých se jednotlivé žádosti předkládají, a přílohy, které je nutno k žádosti přiložit.

V souvislosti se zahájením provozu systému základních registrů od 1. 7. 2012 dochází k dalším změnám v povolovacích a schvalovacích řízeních, které jsou popsány v materiálu [Informace o připravovaných změnách v povolovacích a registračních činnostech v souvislosti se základními registry \(pdf, 203 kB\)](#).

Na následujících stránkách naleznete pro jednotlivé sektory podrobné informace k podávání žádosti vč. potřebných tiskopisů a metodických informací.

- Banky

Moje odkazy

+ Přidej tuto stránku k mým odkazům

Další informace

- REGIS - Informační systém pro registrační a licenční činnosti**
- Seznamy a evidence
- Právomocná rozhodnutí
- Informační povinnosti
- Informace o změnách v souvislosti se základními registry (pdf, 203 kB)

Externí odkazy

- Asociace
- Zahraniční orgány dohledu nad finančním trhem

Zdroj: www.cnb.cz

REGIS²⁹ je informační systém pro registrační a licenční činnosti ČNB, tedy systém pro příjem a zpracování žádostí o registraci, o licenci a o zápis do seznamu. Je to webová aplikace obsahující formuláře žádostí a přístupový bod pro žadatele o registraci u ČNB u vybraných žádostí. Jedná se o systém pro komunikaci se základními registry a prostředek směřující k zefektivnění práce. Vedle aplikace REGIS, která slouží pro podávání žádostí, máme ještě registr ČNB se seznamem regulovaných a registrovaných subjektů finančního trhu. Registr provozuje v elektronické podobě ČNB.³⁰ Nalezneme zde údaje o všech registrovaných osobách.

²⁹ <http://www.cnb.cz/cnb/regis>.

³⁰ § 40 ZDPZ.

Obr. č. 3: Ukázka aplikace JERRS

Seznamy regulovaných a registrovaných subjektů finančního trhu

Česká národní banka jako regulátor finančního trhu zveřejňuje seznamy regulovaných a registrovaných subjektů finančního trhu především s cílem poskytnout laické i odborné veřejnosti možnost ověřit si, zda jsou subjekty, se kterými se mají možnost setkat na českém finančním trhu, oprávněny k nabízení a poskytování finančních služeb. Snahou České národní banky je poskytnout nejen statické seznamy subjektů, ale interaktivní nástroj, který umožní přímé vyhledávání jednotlivých subjektů finančního trhu.

Databáze subjektů v současné době nabízí stav subjektů finančního trhu k vybranému datu, a to s možností přímého vyhledání subjektu nebo ve formě standardně nastavených základních seznamů. Zvolené datum nemůže být nižší než 01.01.2009.

Aktualizace údajů v databázi je realizována průběžně, pokud se týká vzniku a zániku oprávnění k činnosti, změn z důvodů fúzí, názvů subjektů, rozsahu povolených činností apod. Ostatní údaje, tj. zejména kontaktní údaje (adresa, telefon, fax, e-mail, webové stránky) jsou aktualizovány čtvrtletně v případě bank a poboček zahraničních bank, družstevních záložen a pojišťoven a poboček zahraničních pojišťoven, u ostatních subjektů pouze na základě jejich oznámení dotčenými subjekty. Aktuálnost těchto údajů proto závisí na tom, zda a kdy dotčený subjekt změny České národní bance oznámí.

Čelá prezentace je založena na interaktivním propojení seznamů s detailnějšími údaji o jednotlivých subjektech. Ty jsou k dispozici vždy po kliknutí na název subjektu (resp. jméno a příjmení v případě fyzických osob) v jakémkoliv seznamu v rámci tzv. základní vizejky subjektu finančního trhu. Rozsah základní vizejky je individuální pro každý typ subjektu a obsahuje jen ty položky, které pro něj připadají v úvahu. Základní vizejka se vždy zobrazuje v samostatném okně.

Ačkoliv je správností a aktualizací údajů v databázi věnována maximální pozornost, vzhledem k velkému množství těchto informací a různým zdrojům, může dojít k situaci, že některé údaje budou neúplné, nesprávné nebo obsahově nepřesné. V případě, že se domníváte, že databáze obsahuje chyby, obraťte se prosím na Českou národní banku, zejména v případech, že mají získané údaje sloužit k obchodním účelům.

Dne 1. července 2012 došlo v souladu se zákonem č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů, ke spuštění provozu základních registrů, v rámci kterých veřejná správa sdílí data o fyzických a právnických osobách. ČNB je zapojena do výměny údajů o subjektech, které reguluje, registruje nebo zapisuje do seznamů. ČNB provedla napojení všech těchto subjektů na základní registry a aktualizovala uváděné údaje podle oficiálních referenčních údajů uvedených v základních registrech. V případě pochybnosti o správnosti údajů subjektů v seznamech je možné podat oznámení na emailovou adresu seznamy.subjektu@cnb.cz. Takto zpochybné údaje budou zkontrolovány a v případě potvrzení chyby v údajích bude zajištěna jejich oprava.

Dne 1. 7. 2019 bylo zahájeno poskytování vybraných informací o subjektech finančního trhu prostřednictvím webových služeb WS JERRS. Více informací k webovým službám je uvedeno na internetových stránkách ČNB [Webové služby WS JERRS](#).

Poslední publikace dat na stránce ČNB proběhla 10.03.2021 02:25:55.

[Metodický popis základní vizejky subjektu](#)

Zdroj: www.cnb.cz

2.1.2 Vázaný zástupce

Tento typ PZ může zastupovat jenom **jednoho** zastoupeného (pojišťovnu nebo samostatného zprostředkovatele), a to toho, kdo si ho na ČNB ohlásil jako první.³¹ Uzavře písemnou smlouvu pouze s jedním zastoupeným a ten pak za něho nese plnou odpovědnost. Bez platně uzavřené smlouvy se zastoupeným³² nevzniká smluvní vztah mezi zastoupeným a VZ. Registrační poplatek činí 2.000,- Kč a za prodloužení 500,- Kč³³. Správní poplatek za něho hradí zastoupený, který také komunikuje s ČNB a VZ registruje (také uchovává po dobu 10 let od zániku registrace VZ všechny dokumenty o splnění odborné způsobilosti a důvěryhodnosti VZ, tedy dokumenty prokazující splnění podmínek k výkonu činnosti). V praxi se úhrada správního poplatku stává jakýmsi benefitem, který SZ poskytují svým potencionálním VZ.

Oznámení VZ podává pouze zastoupený (není možné, aby byl zapsaný u více zastoupených) a to prostřednictvím elektronické aplikace ČNB pro registraci subjektů³⁴ - REGIS. ČNB zapíše VZ nejpozději do 5 pracovních dnů ode dne, kdy jí oznámení došlo.

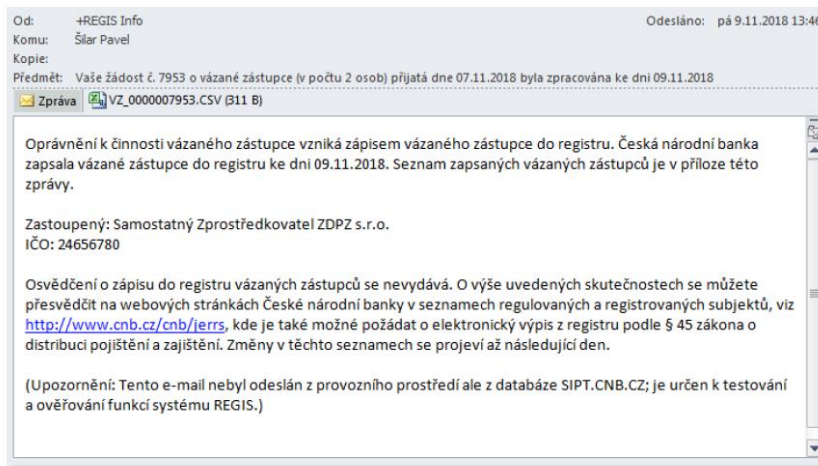
³¹ § 18 odst. 2 ZDPZ.

³² definice zastoupeného v § 2 písm. j) ZDPZ.

³³ viz příloha k zákonu o správních poplatcích č. 634/2004 Sb.

³⁴ § 17 odst. 2 ZDPZ.

Obr. č. 4: Potvrzovací e-mail o zápisu do registru

19

Zdroj: Seminář k oznámení vázaného zástupce a doplňkového pojišťovacího zprostředkovatele dle zákona č. 170/2018 Sb. ZPDZ - str. 19, dostupné z https://www.cnb.cz/export/sites/cnb/cs/dohled-financi-trh/.galleries/vykon_dohledu/povolovaci_schvalovaci_rizeni/poj_zprostredkovatel_e_likvidatori/download/21_oznameni_podlezpz_prostrednictvim_aplikace_regis.pdf.

Oznámení obsahuje³⁵, vedle náležitostí stanovených správním řádem:

- údaje o osobě, která hodlá provozovat činnost VZ
- předmět činnosti v členění podle skupin odbornosti
- prohlášení, že VZ splňuje podmínky pro výkon činnosti podle ZDPZ
- sdělení, které osoby jsou úzce propojeny s VZ, nebo mají přímý nebo nepřímý podíl převyšující 10 % na hlasovacích právech nebo základním kapitálu VZ a výši tohoto podílu

„Oprávnění k činnosti vázaného zástupce vzniká zápisem vázaného zástupce do registru.“³⁶ Oprávnění je opět vázáno na roční platnost s možností prodloužení o dalších 12 měsíců a to zaplacením správního poplatku. Může zprostředkovávat pojištění pouze prostřednictvím svých zaměstnanců. Případné škody hradí zastoupený, který odpovídá za jeho činnost, nese tedy za VZ plnou odpovědnost.

³⁵ § 17 odst. 3 ZDPZ.

³⁶ § 18 odst. 1 ZDPZ.

2.1.3 Doplnkový pojišťovací zprostředkovatel

Je oprávněn zprostředkovávat jenom pojištění, které je doplňkovou službou k dodávanému zboží nebo poskytované službě.³⁷ Vykonává činnost na základě písemné smlouvy pro jednoho nebo více zastoupených. Může tak libovolně zastupovat více zastoupených. Do registru u ČNB ho zapisují jednotliví zastoupení (prodloužení oprávnění na dalších 12 měsíců musí podat vždy každý zastoupený zvlášť). V praxi je DPZ nejčastěji například autobazar, autoservis, cestovní kancelář. Důležité je, aby bylo zprostředkování pojištění omezeno jako doplnění k hlavní podnikatelské činnosti. Příkladem může být majitel provozující autobazar, který zprostředkovává pouze pojištění vozidel. Dokumenty prokazující splnění podmínek k výkonu činnosti uchovává zastoupený po dobu trvání oprávnění k činnosti pro toho daného zastoupeného. Zastoupený opět odpovídá za jeho činnost v oblasti pojištění.

2.1.4 Správní poplatky

Víme, že PZ nesoucí odpovědnost za své VZ, DPZ, je musí zaregistrovat. Registrace podléhá správním poplatkům. ZDPZ proto mimo jiné změnil i zákon o správních poplatcích a to konkrétně položku 65, která se týká činností provozovaných na finančním trhu. Byla rozšířena o nové správní činnosti, které provádí ČNB na základě ZDPZ. Jedná se zejména o zápis SZ, VZ a DPZ do registru a jejich roční obnovování oprávnění. Správní poplatek je splatný při přijetí žádosti³⁸. Správní poplatek nelze vrátit, a to ani v případě zpětvzetí žádosti. ČNB vystaví žadateli platební instrukce k uhrazení správního poplatku. Lhůtu k zaplacení správního poplatku nelze prodloužit a její zmeškání nelze prominout. Osvobozen od placení správního poplatku je první zápis osoby jako VZ, DPZ, pokud ke dni účinnosti ZDPZ byla osoba registrována jako pojišťovací zprostředkovatel. Tudiž nevstupuje na pojistný trh úplně poprvé. V souvislosti s přijetím směrnice IDD, která má vést ke sjednocení pravidel distribuce na finančním trhu, byly diskutovány mnohé otázky a mimo jiné se dotčené osoby zabývaly i otázkou úpravy zmíněných správních poplatků, které souvisí s úkony vydávání a prodlužování příslušných zprostředkovatelských oprávnění. Nucené změny položky 65 byly na místě a každý s nimi počítal, nicméně potěšujícím vyjádřením bylo stanovení paušálního snížení

³⁷ § 24 odst. 2 ZDPZ.

³⁸ § 5 odst. 2 zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích.

správního poplatku za prodloužení oprávnění (o jednu polovinu) oproti poplatku za prvotní registraci a udělení oprávnění.

2.1.5 Nabízení možnosti stát se pojištěným - pojistník

Činnost pojistníka spočívá v nabízení možnosti stát se pojištěným.³⁹ V praxi se okamžitě objevil a ujal pojem „*tipař*“. Činnost tipaře se nepovažuje za standardní zprostředkování podle ZDPZ, ale je to činnost vykonávaná podnikatelským způsobem (ovšem nesmí jít o pojištění rezervotvorné například flotilové pojištění). Pojistník vykonává činnost sám nebo pomocí svých zaměstnanců. Pojišťovna má na pojistníka dohlížet, a pokud zanedbá dohled a pojistník se dopustí protiprávního činu, je za takový protiprávní čin zavázána pojišťovna. Pojistník musí splňovat informační povinnosti a pojišťovna musí zajistit, že má odborné znalosti a dovednosti, požadované ZDPZ. Pojistník není považován za pojišťovacího zprostředkovatele ve smyslu ZDPZ, avšak pro výkon této činnosti platí přiměřeně některá pravidla a povinnosti stanovené tímto zákonem. Pojistník musí mít pojistný zájem⁴⁰ vyplývající z prodeje zboží či služby při svém podnikání, členství pojištěného v zájmovém či profesním sdružení, pracovněprávního, služebního nebo jiného obdobného vztahu k pojistníkovi, nebo kulturních, sportovních či podobných činností pojistníka. Pojistný zájem vymezuje § 2761 ObZ.⁴¹ Musí být dán kvalifikovaný pojistný zájem. Nesmíme zapomínat na to, že se nacházíme v rovině veřejného práva, tedy že ZDPZ je veřejnoprávní normou. Ustanovení ohledně distribuce pojištění, které se dotýkají požadovaného kvalifikovaného pojistného zájmu, tak svým významem znamenají speciální právní úpravu vůči úpravě pojistného zájmu dle ObZ, protože v případě soukromoprávní normy, kterou ObZ nepochybně je, patří úprava pojistného zájmu do úpravy obecné. Vztah ZPDZ a ObZ je podle kolizního pravidla vztahem speciálním vůči obecnému.⁴²

Pojistník není registrován u ČNB (ale podléhá jejímu dohledu), pro pojišťovnu je to tak spolupráce bez poplatků. Pojišťovna pouze vede údaje o takových osobách po dobu 10 let. Pojišťovna musí zajistit a garantovat odborné znalosti a dovednosti přiměřené vykonávané činnosti. Osoby vystupující jako

³⁹ § 4 ZDPZ.

⁴⁰ § 4 odst. 7 ZDPZ.

⁴¹ Pojistný zájem je oprávněná potřeba ochrany před následky pojistné události.

⁴² *Lex specialis derogat generali* - to, co nenajdeme ve zvláštní úpravě, tak na ta ustanovení se použije úprava obecné.

podnikatelé mohou v tomto případě zprostředkovávat pojištění pro klienty, na které se hledí jako na pojistníky. Tipař uzavírá smlouvu s pojišťovnou, na jejímž základě je tato činnost vykonávána. Jedná se o jeden z možných způsobů distribuce pojistných produktů.

2.1.6 Činnost podle § 3 odst. 2

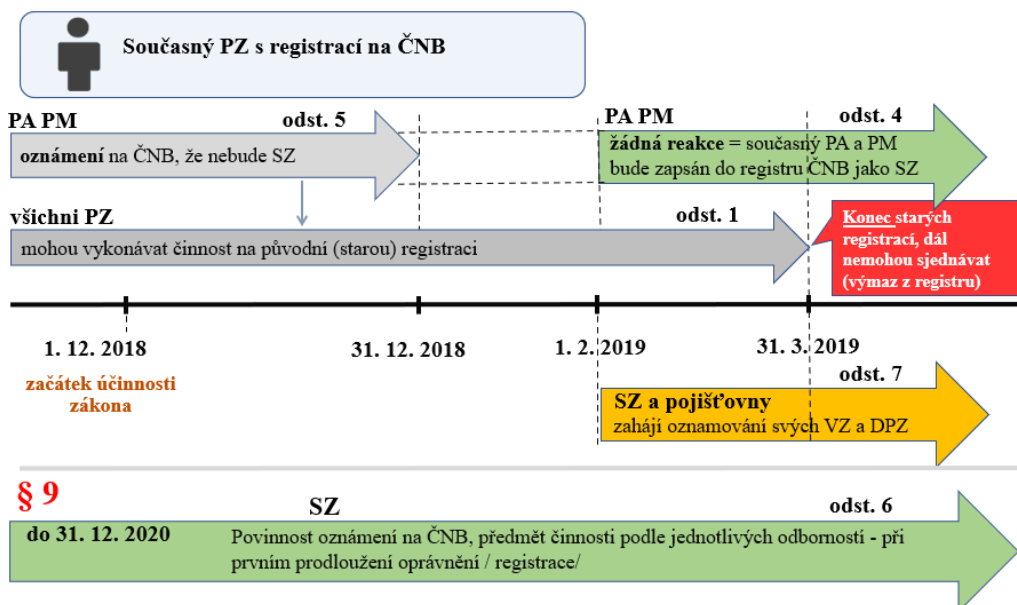
Činnost spočívá ve zprostředkování pojištění, které je doplňkovou službou k dodávanému zboží či službě. Nepovažuje se za zprostředkování podle ZDPZ. Nicméně se použijí na tuto činnost některé vyjmenované § tohoto zákona a také musí být splněny zákonné podmínky (zejména musí dodržovat pravidla jednání a plnit informační povinnosti). V praxi takovou činnost vykonává například cestovní kancelář, která v rámci svých zájezdů nabízí možnost sjednat cestovní pojištění včetně pojištění zrušení zájezdu. Z uvedeného je tedy zřejmé, že osoby, které při zprostředkování pojištění splňují podmínky § 3 odst. 2 ZDPZ, nemusí mít oprávnění ke zprostředkování pojištění.⁴³ Tyto osoby nejsou ani zahrnuty ve výčtu osob podléhajících dohledu ČNB v § 94 ZDPZ. Dohledu podléhají jen pojišťovny, pro které distribuci pojištění tyto osoby vykonávají. Osoba může distribuovat doplňkovou službu podle § 3, ale aby nedošlo ke střetu zájmů, je nutné v případné smlouvě s pojišťovnou upravit seznam oprávnění. Uvést ve smlouvě všechny kategorie pojištění s výjimkou doplňkové služby, u cestovní kanceláře by to bylo s výjimkou cestovního pojištění. Tato činnosti nepodléhá registraci u ČNB (opět spolupráce bez poplatků). Ovšem pojišťovna musí zajistit a garantovat odborné znalosti a dovednosti přiměřené vykonávané činnosti požadované ZDPZ.

⁴³ § 5 ZDPZ.

2.1.7 Průběh přeregistrace

Obr. č. 5: Časové znázornění přeregistrace

Oprávnění zprostředkovatelů - § 120

Zdroj: Vlastní vypracování

Pokusím se srozumitelně popsat jednotlivé kroky, které nastaly po účinnosti ZDPZ, tedy od 1. 12. 2018. V termínu 1. 12. - 31. 12. 2018 se pojišťovací zprostředkovatelé v dosavadní roli pojišťovacího agenta nebo pojišťovacího makléře museli rozhodnout, zda chtějí dál pokračovat v pojišťovací činnosti jako samostatní zprostředkovatelé. Role SZ nahradila původní PZ - PA, PM. Pokud se rozhodli dále pokračovat v činnosti, nemuseli na ČNB nic hlásit. ČNB je poté automaticky zapsala jako SZ. Naopak musela být nahlášena změna spočívající v nepokračování respektive v ukončení činnosti či jiné změny například v roli. Automatický zápis SZ všech původních PA, PM, kteří neprojevili zájem o ukončení činnosti proběhl k 1. 2. 2019 a to bez poplatku. Od stejného dne mohou samostatní zprostředkovatelé, pojišťovny i zajišťovny začít na ČNB hlásit své vázané zástupce (dříve VPA, VPZ) a doplňkové pojišťovací zprostředkovatele. Kdo byl registrován jako PZ před 1. 12. 2018, je při prvním zápisu jako VZ, DPZ do registru od poplatku osvobozen. Datem 1. 4. 2019 ČNB vymazala všechny původní registrace, které nebyly přehlášeny na novou podobu.

Shrneme-li si tento proces, který trval poměrně krátkou dobu (pouhé 4 měsíce)⁴⁴, dá se konstatovat, že došlo k jakési „čistce“. Nově byly zaregistrovány osoby, které jsou aktivní a mající zájem pokračovat a naopak se trh pročistil od osob neaktivních. Na starou registraci mohli všichni PZ vykonávat činnost jen do 31. 3. 2019, nebo do doby než byl PZ zastoupeným oznámen ČNB jako VZ, DPZ a ČNB provedla zápis do registru (oznámení bylo možno podávat nejdříve až od 1. 2. 2019). Kroky k nové registraci skončili 31. 3. 2019. Důležitou věcí je, že vícenásobná registrace u ČNB není možná, platí jedno IČO, jedna registrace. Aby nedošlo k výmazu z registru, je nutné obnovovat oprávnění k činnosti každoročním placením poplatku. Oblast distribuce v pojišťovnictví prochází celou řadou nových změn. Ráda bych zmínila i tuto důležitou věc, která se týká oprávnění pojišťovacích zprostředkovatelů. Nově se tedy zavádí povinnost každoročního obnovování oprávnění PZ. Zákonná úprava nám nyní stanovuje platnost oprávnění vykonávat pojišťovací činnost pouze na jeden rok. Získání oprávnění je podmíněno zaplacením správního poplatku. Správní poplatek vybírá ČNB, která vede registr zapísaných subjektů působících na finančním trhu. Zaplacením poplatku získá PZ oprávnění, které platí po dobu jednoho roku. Poté musí zaplatit „obnovovací poplatek“ a oprávnění je automaticky prodlouženo o další jeden rok. Zpřísnění vydání oprávnění placením ročního správního poplatku má v úmyslu zajistit, aby na pojistném trhu vystupovali odborníci, kteří jsou aktivní ve svém oboru, dále poplatky slouží také jako finanční prostředky, ze kterých se platí dohledová a povolovací činnost ČNB.

Celé toto téma má na svědomí řešení pro oblast licenční povinnosti (i když víme, že oprávnění pojišťovacích zprostředkovatelů není totéž, co představuje licence). Licenční činnost v duchu pojišťovnictví nebyla zrovna dvakrát činná. Kdo byl jednou do registru zapsán, ten již nemusel každý rok něco dělat, aby nebyl například vymazán. Proto každoroční prodlužování činnosti přiměje osoby působící na trhu být aktivní a v registru tak budou zůstat pouze PZ, kteří se pojišťovnictví věnují naplno. V současnosti projde registr značným „pročištěním“.

⁴⁴§ 120 odst. 1 ZDPZ.

2.1.8 Dohled ČNB

Úlohou ČNB není jen registrovat subjekty pojištění a vést rejstřík. Mezi významné činnosti patří dohled v pojišťovnictví. Problematika dohledu je aktuálně upravena v zákoně o pojišťovnictví. Nesmíme zapomenout ani na sepjetí s evropskými právními normami v rámci regulace činností pojišťoven a zajišťoven. Orgánem dohledu je tedy ČNB. *Při výkonu dohledu ČNB postupuje v součinnosti s Evropským orgánem dohledu.*⁴⁵ Dohled můžeme charakterizovat jako *základní a nedílnou složku veřejnoprávní úpravy činnosti v oblasti pojišťovnictví.*⁴⁶ Dohlíží se, zdali jsou dodržovány povinnosti stanovené zákonem o pojišťovnictví, zdali oprávnění k činnosti je v souladu s vykonávanými činnostmi a také zdali pojišťovny správně hospodaří a vytvářejí povinné rezervy, aby byly případně schopné dostát svým závazkům. Patří sem nepochybně také oblast správního trestání v případě porušení těchto pravidel. Dohled je prováděn formou dohledu na dálku nebo kontrolou na místě. Každopádně při výkonu kterékoliv formy dohledu je PZ povinen poskytnout ČNB veškerou potřebnou součinnost, tedy především reagovat na výzvy ČNB. Cílem dohledu je tedy zajistit kvalitní chod činností na pojistném trhu a posilovat důvěru pohybujících se osob v pojišťovnictví.

⁴⁵ HRADEC, Milan a Žaneta BOUČKOVÁ. *Aktuální legislativní změny v oboru pojištění a pojišťovnictví*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2020. Educopress. ISBN 978-80-74081767. str. 17.

⁴⁶ KARFÍKOVÁ, Marie, Vladimír PŘIKRYL a Roman VYBÍRAL. *Pojišťovací právo*. 2. přepracované vydání. Praha: Leges, 2018. Teoretik. ISBN 978-80-7502-271-4. str. 178.

3 Odbornost a důvěryhodnost

3.1 Odborná způsobilost PZ

Pojišťovnictví jako činnost velice odborná klade důraz na profesionalitu svého oboru. Zprostředkovatelé pojištění a zajištění, případně doplňkového pojištění musejí trvale prokazovat své odborné znalosti a schopnosti. ZDPZ stanovuje požadavky na profesní způsobilost, tedy je důležité, aby zprostředkovatelé měli vysokou úroveň odbornosti přiměřenou k výkonu jejich činnosti. Zákon stanovuje, že na pojistném trhu mají vystupovat pouze osoby odborně způsobilé. Podmínky odborné způsobilosti musí zprostředkovatelé splňovat trvale. Odbornou způsobilostí se podle ZDPZ rozumí „*získání všeobecných znalostí a získání a prohlubování odborných znalostí a dovedností nezbytných pro distribuci pojištění nebo zajištění.*“⁴⁷

3.1.1 Všeobecné znalosti

Mezi základní podmínky pro výkon činnosti distributora patří všeobecné znalosti a odborné či profesní znalosti. Všeobecné znalosti se prokazují minimálně vysvědčením o maturitní zkoušce.⁴⁸ ZDPZ předpokládá, že každý PZ má k datu účinnosti zákona vysvědčení o maturitní zkoušce. Tento nový požadavek může způsobit překážku v pokračování činnosti osob, které tento stupeň vzdělání nemají. Na to ZDPZ reagují tím, že stanovil dostatečně dlouhou (přiměřenou) dobu pro možnost získání maturitního vysvědčení, respektive doplnění vzdělání dle požadavku. Všichni jistě víme, že maturitní vysvědčení nezískáme během 2 měsíců. Nejzazší stanovený datum pro doložení maturity je 31. 6. 2022.⁴⁹ Poslední prosincovou novelou bylo datum posunuto o jeden měsíc (původně bylo stanoveno doložení nejpozději do 42 měsíců ode dne nabytí účinnosti ZDPZ).

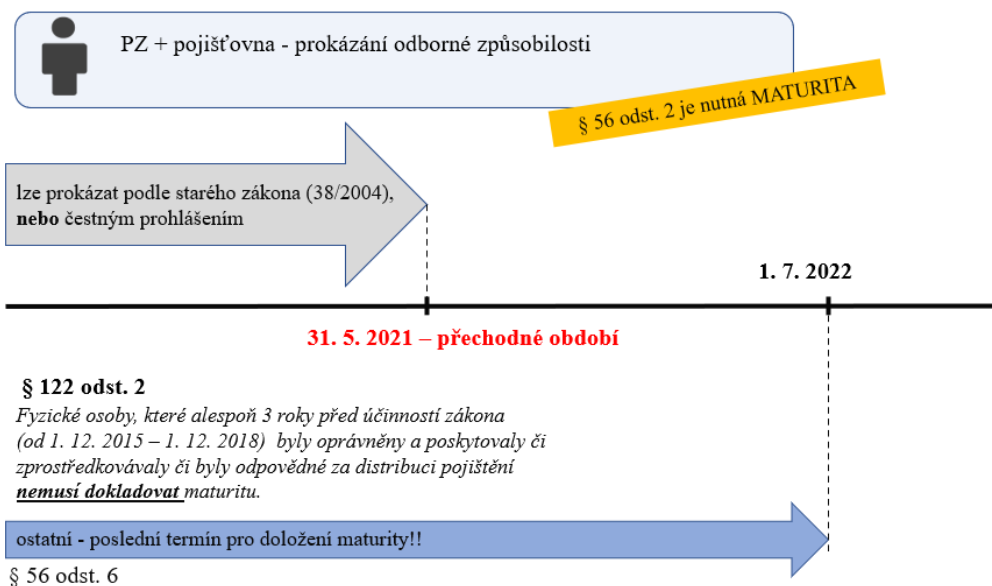
⁴⁷ § 56 odst. 1 ZDPZ.

⁴⁸ § 56 odst. 2 ZDPZ.

⁴⁹ § 56 odst. 6 ZDPZ.

Obr. č. 6: Zachycení přechodného období v čase

Prokázání odborné způsobilosti

Zdroj: Vlastní vypracování

Maturitní zkoušku nebo doklad o dosažení vyššího vzdělání lze nahradit tříletou praxí v oblasti pojišťovnictví.⁵⁰ Zprostředkovatelé pojištění, kteří nepřetržitě alespoň po dobu 3 let⁵¹ před účinností zákona poskytovali, zprostředkovali či byli oprávněni distribuovat pojištění nebo zajištění, nejsou povinni získat všeobecné znalosti potvrzené maturitním vysvědčením, tudíž nemusí dokladovat maturitu.

3.1.2 Tříletá praxe vs. maturita

Zmírňujícím dopadem, který ZDPZ přináší je forma praxe. Osoby, které distribuovaly pojištění nepřetržitě alespoň 3 roky před nabytím účinnosti zákona, jsou trvale osvobozeny od povinné maturity (úplného středoškolského vzdělání zakončeného maturitní zkouškou). Může vyvstat otázka, zdali je tříletá praxe, na stejné úrovni, co do odbornosti jako maturitní zkouška? Můj průzkum říká, že osoby pohybující se v pojišťovnictví neberou praxi na lehkou váhu ba naopak praxe je někdy víc než pouhé maturitní vysvědčení. Praxi se nikde ve škole nenaučíte. Proto si myslím, že ZDPZ zahrnul takovou možnost náhrady vzdělání. Nehledě na to, že doba jde dopředu a vysvědčení o maturitní zkoušce je v dnešním světě skoro

⁵⁰ § 122 odst. 2 ZDPZ.

⁵¹ období od 1. 12. 2015 do 1. 12. 2018.

základním vzděláním pro osoby, které chtějí pracovat v podnikatelské sféře. Na druhé straně v minulosti se lidé hojně vyučovali manuálními profesím a tudíž starší osoby vystupující v pojišťovnictví disponují spíše praxí než vysokým vzděláním a přesně tyto osoby jistě oceňují „chtěnou skulinu“ v zákoně v podobě náhradní praxe za vzdělání. Konec konců právní úprava má dbát na to, aby každý měl odpovídající úroveň vzdělání svému zaměstnání čili aby disponoval přiměřenými schopnostmi a znalostmi při plnění úkolů vyplývajících z každodenní činnosti. Asi nikdo by nechtěl uzavřít pojistnou smlouvu s někým, kdo tomu laicky řečeno vůbec nerozumí. Praxe se v oboru pojišťovnictví uplatní velice široce, i když maturita by měla být tím nejminimálnějším stupněm vzdělání.

Přiměřená úroveň znalostí v oblasti distribuce by měla být vždy stanovena s ohledem na konkrétní činnosti zprostředkovatelů pojištění nebo zajištění, na typ produktů, které nabízejí. Z toho vyplývá, že doplňkový pojišťovací zprostředkovatel by měl mít odborné znalosti na té úrovni, na které distribuuje pojistné produkty. Musí dobře znát charakter pojištění, které distribuuje. To znamená, že pokud se DPZ zaměřuje na distribuci neživotního pojištění, pak mu postačuje odbornost k prodeji neživotního pojištění. Znalosti životního pojištění mít nemusí. Tím se dostáváme k rozdělení odborných zkoušek podle typu distribuovaného pojištění.

3.2 Zkoušky dle ZDPZ

Prvním podmínkou pro výkon činnosti v oblasti pojišťovnictví jsou všeobecné znalosti. Druhou podmínkou jsou znalosti odborné či profesní. Profesní požadavky na výkon činnosti distributora se prokazují získáním osvědčení o úspěšném složení odborné zkoušky.⁵² Úspěšné dokončení zkoušky se prokazuje dokladem o odborné zkoušce, neboli osoba, která složí zkoušku, dostane certifikát. Jak již bylo naznačeno, jednotlivé zkoušky jsou rozděleny podle druhů nabízeného pojištění. Pojišťovací zprostředkovatel si tak vybere typ zkoušky podle toho, které pojištění bude sjednávat. Pokud bude distribuovat ve zkratce pouze pojištění motorových vozidel, stačí mu vykonat zkoušku pro distribuci pojištění motorových vozidel. Nemusí plnit ostatní typy zkoušek.

Máme 6 stupňů odbornosti:

- a) distribuce životního pojištění,

⁵² § 56 odst. 3 ZDPZ.

- b) distribuce pojištění škod na pozemních dopravních prostředcích jiných než drážních vozidlech a pojištění odpovědnosti vyplývající z provozu pozemního motorového a jeho přípojného vozidla, včetně připojištění úrazu,
- c) distribuce neživotního pojištění, s výjimkou činností uvedených v § 2 písm. o) bodě 4 nebo 5 ZDPZ,
- d) distribuce neživotního pojištění týkajícího se podnikatelské činnosti zákazníka, s výjimkou činností uvedených v § 2 písm. o) bodě 5 ZDPZ,
- e) distribuce pojištění velkých pojistných rizik,
- f) distribuce zajištění.

Přesný rozsah stanoví prováděcí právní předpis.⁵³

Zkoušku odborné způsobilosti musí splnit distributoři pojištění nebo zajištění a jejich zaměstnanci. Avšak jedná se pouze o zaměstnance, kteří se přímo podílejí na distribuci pojistných produktů. Zaměstnanci, kteří nejsou přímo zapojeni do distribuce pojistných produktů, nemusí odbornou zkoušku vykonávat. Jsou to například zaměstnanci, kteří pracují na personálních úsecích pojišťovny, tudíž se věnují administrativním úkolům důležitých pro chod pojišťovny jako takové a nejsou odpovědné za distribuci pojištění. Dle mého průzkumu je jasné, že převažují zaměstnanci, kteří se věnují pojišťovací činnosti a sjednávají pojistné smlouvy. Menší počet je interních zaměstnanců pojišťovny vykonávajících pouze administrativní činnost. ČNB musela upřesnit pozice, které musejí mít odbornou zkoušku. Příslušnou odbornou zkoušku tedy musí splnit SZ, VZ, DPZ a jejich zaměstnanci podílející se na distribuci pojištění. U zprostředkovatele, který je právnickou osobou, musí odbornost prokazovat osoba odpovědná za distribuci pojištění. Je to osoba, která je taktéž uvedena v registru ČNB. Předpoklady odbornosti osob působících na pojistném trhu mají zajistit ochranu zákazníků, aby osoby, které distribuují pojištění, byly odborně způsobilé a požadovanou odbornost si trvale udržovaly. Vzdělávání je důležité a to platí nejen pro veřejný sektor, kam pojišťovnictví spadá.

3.2.1 Následné vzdělávání

Udržování odbornosti má probíhat formou určitého rozvoje dovedností v trvání alespoň 15 hodin ročně. Forma doškolení není zákonem stanovena, osobně

⁵³ § 57 odst. 2 ZDPZ.

si to dokážu představit jako formu e-learningové kurzu. Následné vzdělávání⁵⁴ se má zaměřovat vždy na konkrétní typ vykonané zkoušky. Je logické, že když má osoba odbornou zkoušku II, tak se nemusí proškolovat ohledně sjednávání životního pojištění. Programy následného vzdělávání pro distribuci pojištění pořádá akreditovaná osoba. Mnoho akreditovaných osob se také zaměřuje na různá školení, elektronické kurzy či formy doplnění vzdělání. Samotné pojišťovny nabízí svým zaměstnancům možnost zvýšit si kvalifikaci v oboru pojišťovnictví a jistě se nebrání příležitostem vhodných školení. Může se jednat o různé dnes oblíbené e-kurzy, teambuildingové aktivity, které umožňují zaměstnancům pojišťoven prohloubení odbornosti. Tím si osoby zprostředkovávající pojištění udržují aktuální přehled o tom, co se děje ve finančním světě a získávají informace o platných nejen legislativních nařízeních. Splnění následného vzdělávání se bude prokazovat osvědčením o absolvování. Není tedy v tomto případě nutná zkouška, nicméně není ani vyloučeno, že akreditovaná osoba může zkoušení provádět. Chápu to tak, že postačí odbornou zkoušku vykonat jednou a pak pokaždé ročně splnit následné vzdělávání. Neztratí se časem odbornost? Když na zkoušku je příprava velmi náročná a obsahově těžká a najednou bude stačit jen roční kurz, na dá se říct udržení platnosti zkoušky? Můj průzkum potvrzuje, že odborné zkoušky jsou hodně časově náročné. Více než polovina respondentů odpověděla, že OZ zabraly hodně času, naopak nikdo nedopověděl, že by příprava trvala krátkou dobu. Z další mé otázky, zdali se sjednotí pojistný trh, když zde budou vystupovat pouze odborní distributoři, je jasné, že všichni odpověděli dle očekávání a to tak, že to ukáže až čas. Je logické, že nelze nyní již konstatovat nějaké závěry, když zkoušky ještě nejsou u konce a zbývá přezkoušet mnoho osob.

Dále jsem se ptala na zhodnocení 15-hodinové doškolení, které má být jednou ročně. Už jsem naznačila, že pouhé proškolení nemůže být dostatečné pro udržení odbornosti. Odbornost má být trvalá. Více než 60 % respondentů si myslí, že forma školení prostřednictvím například e-learningu je snadná a rychlá. Samozřejmě on-line školení je snadné, co do organizace a vyhodnocování. Kdo se pojišťování věnuje a činnost vykonává denně, ten svoji odbornost neztratí. Pro tyto osoby bude jedno roční proškolení stačit. Pro ostatní PZ bych volila formu zkoušky, která nebude tak náročná jako hlavní OZ. Dělení odborných zkoušek podle jednotlivých skupin odborností vychází ze vzájemných vazeb mezi pojistnými

⁵⁴ § 59 ZDPZ.

produkty. Distributor by měl tedy vykonat zkoušku, která bude adekvátně odpovídat rozsahu jeho oprávnění sjednávat pojistné produkty. V případě, že distributor nevykoná odbornou zkoušku pro dané pojistné odvětví, ztrácí tím oprávnění k výkonu této činnosti a může nadále sjednávat pouze pojištění odpovídající vykonané zkoušce.

3.2.2 Skupiny odborných zkoušek

Celkem máme 9 typů zkoušek a to v následujícím členění.

Základní typy zkoušek⁵⁵ ve zkratce jsou:

- Životní pojištění (120 min)
- Pojištění motorových vozidel (90 min)
- Neživotní občanské pojištění (120 min)
- Neživotní pojištění podnikatelů (135 min)
- Pojištění velkých pojistných rizik (150 min)

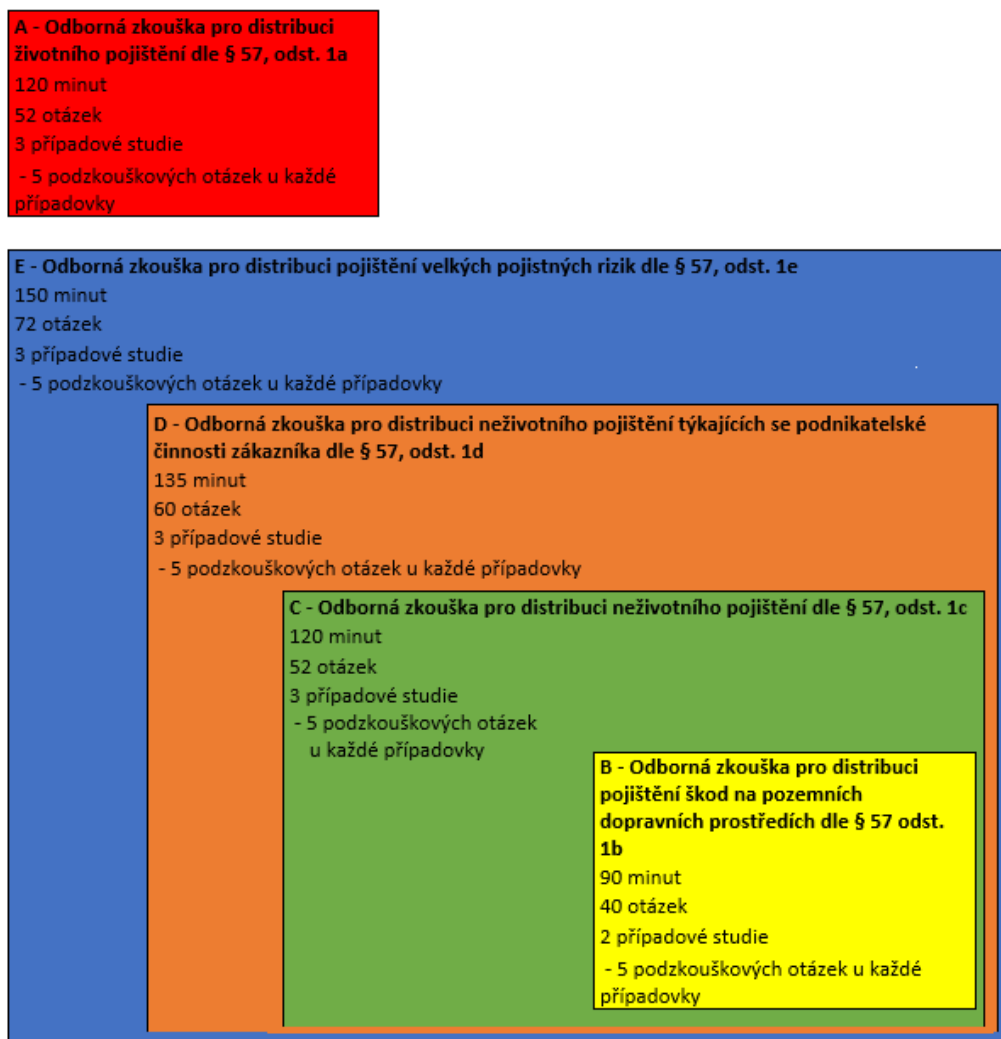
Kombinované typy zkoušek jsou:

- Životní pojištění a pojištění motorových vozidel (135 min)
- Životní pojištění a neživotní občanské pojištění (180 min)
- Životní pojištění a neživotní pojištění podnikatelů (180 min)
- Souhrnná zkouška na všechna pojištění (180 min)

Vyšší stupeň zkoušky v sobě zahrnuje ty nižší - e) = b)+c)+d); d) = b)+c); c) = b). Dle mého zjednodušeného obrázku je názorně vidět, že pokud osoba vykoná zkoušku podle písm. d) (modrý rámeček), tak tato zkouška v sobě už zahrnuje zkoušky podle ostatních písm. b), c), d). Je také časově a obsahově nejtěžší. Nejvyšší zkouška je tedy zkouška životního pojištění. Vše je popsáno v § 57 odst. 3 ZDPZ, kdy *osvědčením o úspěšném vykonání odborné zkoušky pro skupinu odbornosti podle § 57 odst. 1 písm. e) se prokazují také odborné znalosti a dovednosti pro skupiny odbornosti podle § 57 odst. 1 písm. b) až d). Osvědčením o úspěšném vykonání odborné zkoušky pro skupinu odbornosti podle § 57 odst. 1 písm. d) se prokazují také odborné znalosti a dovednosti pro skupiny odbornosti podle § 57 odst. 1 písm. b) a c). Osvědčením o úspěšném vykonání odborné zkoušky pro skupinu odbornosti podle § 57 odst. 1 písm. c) se prokazují také odborné znalosti a dovednosti pro skupiny odborností podle § 57 odst. 1 písm. b).*

⁵⁵ § 8 vyhlášky č. 195/2018 Sb., o odborné způsobilosti pro distribuci pojištění (dále jen „vyhláška“).

Obr. č. 7: Typy zkoušek odborné způsobilosti

Zdroj: Vlastní vypracování

Kombinací zkoušek se zjednodušuje průběh zkoušky a dva různé typy se spojí do jednoho zkoušení. Souhrnná zkouška je nejtěžší a musí ji splnit distributoři, kteří sjednávají všechny druhy pojištění nebo osoby ve vedoucím postavení odpovědné za distribuci pojištění. Dle právního výkladu platí, že podle osoby odpovědné za distribuci pojištění u SZ, můžou všichni ostatní zaměstnanci sjednávat pojištění v daném rozsahu zkoušky, kterou má odpovědná osoba splněnou. Podle odpovědné osoby se řídí odbornost celého PZ. Můžeme se setkat s problémem, kdy PZ je právnická osoba a v jejím čele stojí jednatel společnosti, který nemá zkoušku OZp vůbec složenou. Může takový PZ vykonávat svoji činnost? Právo je obrazně řečeno hezké v tom, že pokud není něco jasně definováno, každý si to může vyložit po svém. ZDPZ neříká nic o povinnosti jednatele společnosti mít vykonanou OZ. V zákoně je pouze stanovena podmínka odborné způsobilosti SZ je-li právnickou osobou a zní: „je-li žadatelem právnická

*osoba, odbornou způsobilost prokazuje člen statutárního orgánu nebo jiná osoba s obdobnou působností, pokud tyto osoby skutečně řídí distribuci pojištění nebo zajištění nebo mají být za tuto činnost odpovědní.*⁵⁶ Z ustanovení jednoznačně vyplývá, že odbornost musí splňovat osoba skutečně odpovědná za distribuci pojištění. Pokud touto osobou není přímo sám jednatel společnosti, nemusí prokazovat zkoušku OZp. V registru ČNB je zápis proveden tak, že je u právnické osoby uvedena osoba odpovědná nebo skutečně řídící zprostředkování pojištění nebo zajištění. Může se tedy shodovat s osobou jednatele a také nemusí, může to být úplně někdo jiný. Ovšem platí, že odpovědná osoba musí splňovat podmínky odborné způsobilosti vždy! Povinnost složit odbornou zkoušku způsobilosti musí každý zprostředkovatel do konce přechodného období (viz kapitola přechodné období). Vzdělávání se zabezpečuje prostřednictvím externích akreditovaných osob. Díky zkouškám odborné způsobilosti se zvyšuje odbornost celého pojistného trhu.

3.2.3 Složení zkoušky u akreditované osoby

Jak již bylo naznačeno, zkoušku odborné způsobilosti je možné vykonat pouze u akreditované osoby. Akreditovaná osoba⁵⁷ má k tomu udělenou akreditaci od ČNB. Akreditaci osoba získá po splnění několika kritérií a uděluje se dle skupin odborností na 5 let s možností prodloužení na dalších 5 let. Akreditovanou osobou tak v praxi mohou být i pojišťovny nebo SZ. Nicméně prozatím neexistuje žádný veřejný rejstřík těchto osob, kde by byly souhrnně zapisovány všechny akreditované osoby, u nichž lze absolvovat zkoušku a případně následné vzdělávání. Například Ministerstvo spravedlnosti ČR podle § 418h zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení vede *seznam akreditovaných osob*⁵⁸, do kterého se zapisují osoby, kterým byla udělena akreditace pro poskytování služeb v oblasti oddlužení. Každý si tam může vyhledat osobu blízko svého bydliště a za mě je to velice přehledné a praktické. Nejznámější odbornou institucí zaměřenou na zkoušky v pojišťovnictví je Akademie České asociace pojišťoven.

Česká asociace pojišťoven⁵⁹ je sdružením, které hájí zájmy pojišťoven a zajišťoven na národní úrovni. Zabezpečuje zájmy klientů pojišťoven a podporuje

⁵⁶ § 7 písm. c) ZDPZ.

⁵⁷ § 61 ZDPZ.

⁵⁸ <https://sako.justice.cz/>.

⁵⁹ dále jen „ČAP“.

vzájemnou spolupráci. Sídli v Praze a je členem Insurance Europe, což je zase asociace pojistitelů evropských zemí. Hlavním úkolem ČAP je zejména prosazovat společné zájmy všech pojišťoven, vykládat legislativní změny a právní předpisy, dbát na dodržování etického kodexu a pravidel týkajících se pojišťovnictví.⁶⁰ ČAP pro potřebu odborných zkoušek připravila systém Akademie, který funguje jako vzdělávací portál, obsahuje všechny důležité informace o zkouškách a po zaregistrování je zde možné vykonat zkoušku OZp. Aktuálně probíhají OZ pouze elektronickou formou (distančně on-line). Na webu www.akademiecap.cz se dozvíte potřebné informace na toto téma.

Z čeho se samotná OZ skládá? Tvorba zkoušek nebyla úplně jednoduchá. Na začátku celého procesu vypsal ČNB výběrové řízení na dodavatele otázek. Poté ve spolupráci s Ministerstvem financí připravila soubor zkouškových otázek. Při prvotní tvorbě otázek mohli podávat připomínky též samotné pojišťovny či velké makléřské společnosti. Po jejich zveřejnění jsem si je se zvědavostí prošla a mohu říct, že co do počtu, jich není zrovna málo. Pro souhrnnou zkoušku je připraveno cca 1950 otázek. Zmínila jsem, že obsahově jsou zkoušky náročné. Například kapitola odborného minima o finančním trhu není úplně snadná na pochopení a zprostředkovatelé pojištění budou muset prokázat jistou orientaci v kapitálových trzích a vědět a znát základy finanční matematiky. *Každá ze zkouškových otázek má čtyři možné varianty odpovědi*⁶¹, přičemž většina z nich má pouze jednu správnou odpověď. Při skládání zkoušky se postupuje dle zkouškového řádu a musí být vykonána písemně (aktuálně elektronicky). Akreditovaná osoba uveřejnění termín konání zkoušky s dostatečným předstihem tak, aby se mohli dotčené osoby včas přihlásit. Vyhláška upravuje *dobu trvání odborné zkoušky, počet a podobu zkouškových otázek, způsob stanovení správných odpovědí, kritéria úspěšného složení odborné zkoušky, pravidla pro poskytování souboru vypracovaných zkouškových otázek akreditovaným osobám, nakládání s nimi a pravidla pro jejich aktualizaci, požadavky na zkouškový řád a na průběh, formu odborné zkoušky a způsob jejího hodnocení*.⁶² O neúspěšném složení zkoušky je zkoušený bez zbytečného odkladu informován. Při nynějším on-line zkoušení víte ihned po odeslání testu, zdali jste uspěli či nikoliv. Po úspěšném složení zkoušky obdrží osoba osvědčení o úspěšném vykonání odborné zkoušky. Průběh zkoušky se řídí

⁶⁰ KARFÍKOVÁ, Marie, Vladimír PŘIKRYL a Roman VYBÍRAL. *Pojišťovací právo*. 2. přepracované vydání. Praha: Leges, 2018. Teoretik. ISBN 978-80-7502-271-4. str. 53.

⁶¹ § 9 věta první vyhlášky.

⁶² § 1 písm. b) vyhlášky.

zkouškovým řádem. OZ se skládá z teoretické a praktické části. Zkouška probíhá pod dohledem zkušebních komisařů (členové zkušební komise). Předpokladem pro úspěšné zvládnutí zkoušek odborné způsobilosti je kvalitní příprava. V dotazník mám otázku jak dlouho osobám, které vykonávaly zkoušku, zabrala příprava na ni? Shodné odpovědi jsou u 2 měsíců a déle než 2 měsíců. Přípravu tak není radno podceňovat, aby poté vynaložený čas byl zúročen v podobě úspěšného složení zkoušky. Čas na učení má každý stejně dlouhý. Dovolím si konstatovat, že každý jedinec se připravoval jinak a každý máme jiný způsob přípravy. Do faktu musíme zahrnout také to, zdali je člověk zkušený v dané oblasti, čili jestli se již věnoval pojištění předtím anebo zde stojí úplně nováček v oboru. Pro někoho, kdo se něco učí od začátku to musí být samozřejmě těžší než pro někoho, kdo si jen osvěží některé znalosti. Časově velmi náročné jsou jen samotné otázky, kdy trvá podstatně dlouhou dobu při daném počtu, než je člověk vůbec všechny přečte. Nehledě na to, že otázky jsou doplněny případovými studiemi. Případové studie se zaměřují na praktickou část zkoušky, obsahují výpočty a příklady k propočítání.

Každý rok se soubor zkouškových otázek aktualizuje. Na stránkách ČNB⁶³ nalezneme otázky včetně správných odpovědí. Určitě je dobré si toto projít a také vyzkoušet zkušební test, který například Akademie ČAP nabízí, aby jste věděli do čeho jdete a nemohlo vás nic překvapit. Samotná příprava může být velice užitečná a jistě rozšíří znalosti, které se budou v budoucnu hodit. Zprostředkovatel tak získá možnou praxi již během studia. V následujících měsících, které zbývají do konce přechodného období, se ukáže, jak zvládnou pojišťovací zprostředkovatelé zkoušky a současně, kolik bude na trhu osob, pro než bude pojištění profesí, kterému se budou dlouhodobě věnovat.

3.3 Důvěryhodnost

3.3.1 Odborná péče

Pojišťovací zprostředkovatelé musí v rámci své činnosti jednat vždy čestně, spravedlivě a profesionálně a to v souladu s nejlepšími zájmy svých zákazníků. Musejí podávat informace, které jsou zcela jasné, korektní a neklamavé.⁶⁴ Mohli

⁶³ Česká národní banka [online]. [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/dohled-financni-trh/vykon-dohledu/povolovaci-a-schvalovaci-rizeni/povolovaci-a-schvalovaci-rizeni-pojistovaci-zprostredkovatele-a-samostatni-likvidatori-pojistnych-udalosti/Zkousky-dle-zakona-c.-170_2018-Sb.-o-distribuci-pojisteni-a-zajisteni/.

⁶⁴ KARFÍKOVÁ, Marie, Vladimír PŘIKRYL a Roman VYBÍRAL. *Pojišťovací právo*. 2. přepracované vydání. Praha: Leges, 2018. Teoretik. ISBN 978-80-7502-271-4. str. 248.

bychom to přirovnat k péči řádného hospodáře dle § 159 odst. 1 ObZ.⁶⁵ Zprostředkovatel jedná v zásadě také s péčí řádného hospodáře, neboť vykonává pojišťovací činnost s potřebnými znalostmi a pečlivostí.

ZDPZ uvádí, že distributor pojištění, kterým je každý pojišťovací zprostředkovatel i každá pojišťovna, musí vykonávat svoji činnost s odbornou péčí⁶⁶ (obdobně jako podnikatel jedná s péčí řádného hospodáře). Je nutno si uvědomit, že distributoři jednají se zákazníky, kterými nejsou jen běžní spotřebitelé, ale rozumí se jimi všichni klienti, tedy i právnické osoby. Důvodová zpráva k ZDPZ mluví přímo o zásadě jednání s odbornou péčí. Veškeré jednání osob podnikajících na finančním trhu (rozumíme činnost PZ na trhu pojišťovacím) by mělo být založeno na zásadě odborné péče *jakožto souhrnu profesionálních standardů*.⁶⁷ Jednání PZ musí být vždy v souladu se zákonnými požadavky a primárně vycházet z obecné právní úpravy. Na distributora lze v určitých ohledech hledět jako na profesionála ve svém oboru. Současná úprava ZDPZ je tak přísnější než byla původní úprava podle zákona č. 38/2004 Sb., o ZPZ, která ochranu spotřebitele neupravovala tak důsledně. Jednání „lege artis“ s odbornou péčí a komunikace se zákazníkem je jedna z předních dovedností, kterou by měl dobrý distributor mít. K takové dovednosti či lépe schopnosti nepotřebuje a ani neexistuje žádný certifikát. Proto se ne každý hodí na zaměstnání, kde se denně setkává s lidmi a musí s nimi umět dobře komunikovat. Vyhláška upřesňuje rozsah odborných dovedností⁶⁸ a říká, že je potřeba disponovat schopnostmi, kdy zprostředkovatel umí kvalifikovaně získat informace od zákazníka, taktéž informace poskytovat při vzájemné komunikaci a řádně vyhodnocovat požadavky zákazníka včetně uzavírání PS.

3.3.2 Záznam z jednání, rada a další povinnosti PZ

Posílením úpravy odpovědnosti pojišťoven a pojišťovacích zprostředkovatelů za kvalitu produktů, které distribuují, dochází ke zvýšení ochrany spotřebitele. Děje se tak proto, že ZDPZ klade důraz na srozumitelnost informací, které distributoři poskytují svým klientům. Distribuční produkt má být vždy

⁶⁵ „Kdo přijme funkci člena voleného orgánu, zavazuje se, že ji bude vykonávat s nezbytnou loajalitou i s potřebnými znalostmi a pečlivostí. Má se za to, že jedná nedbale, kdo není této péče řádného hospodáře schopen, ač to musel zjistit při přijetí funkce nebo při jejím výkonu, a nevyvodí z toho pro sebe důsledky.“

⁶⁶ § 71 ZDPZ.

⁶⁷ Důvodová zpráva k návrhu zákona o distribuci pojištění a zajištění. In: Dostupné také z: <https://apps.odok.cz/attachment/-/down/2ORNANWC5KYR>, výklad k § 69.

⁶⁸ § 3 vyhlášky.

kvalitně popsán, mají být vyzdvihnuty důležité prvky nabízeného pojištění. Klientovi se má dostat perfektní a maximální informace o pojištění tak, aby byl schopný si udělat vlastní úsudek a případně nabídku přijmout. Toto může vést k dobré soutěži mezi PZ na pojistném trhu. Kvalitní nabídku ocení každý spotřebitel. Proto se nová úprava tolik zaměřuje na obsahové i formální ustanovení informačních povinností vůči klientům. Není to nic nového, co by předchozí úprava neznala, jen se zdůrazňuje a specifikuje důležitost především té formální stránky informací. Zavedení informační povinnosti ve smyslu toho, že je to opravdu povinné, má za význam do budoucna omezit případy poškozování klientů. Klient musí dostat kompletní a ucelené informace o pojistném produktu, úprava stanovuje „kostru“, které by se informace měly držet a měly by být poskytovány v určitém formátu. Klient má právo obdržet informace v zákoně předepsané struktuře.

Distributor je povinen (až na výjimky stanovené v ust. § 77 odst. 3 ZDPZ) od zákazníka získat dostatečné informace, co požaduje, jaké jsou jeho představy o pojištění, aby mu mohl připravit individuální nabídku pojistných produktů. Každý zákazník není hned rozhodnutý, co zvolí a proto dobrý distributor stojí v pozici rádce a pomáhá s nejpříjemnějším výběrem ideálního pojištění. Distributor zanalyzuje konkrétní potřeby zákazníka a zvolí z výběru produktů ten nejlepší. Samozřejmě i zde platí, že nabízí produkty, na které má oprávnění stanovené odbornou způsobilostí. Zatímco analýza musí být součástí záznamu z jednání, doklad o předložení výběru dostatečného množství produktů nikoli. Ale pochopitelně musí být distributor schopen splnění této povinnosti vůči zákazníkovi prokázat. S ohledem na celosvětovou digitalizaci by předávání informací v digitálně podobě mělo stát na roveň tištěné podobě. Zákazník má mít možnost dostat informace ústně přímo od zprostředkovatele, to je například předmluvní informace. Zdrojem informací se také stává web, internetové stránky provozované PZ a v neposlední řadě máme samotnou pojistnou smlouvu, která z velké části je taktéž digitalizována.

Je stanovena povinnost po každém jednání se zákazníkem a to v případě uzavření pojistné smlouvy či její změny vyhotovit záznam z jednání⁶⁹ (až na výjimky stanovené v ustanovení § 79 odst. 3 ZDPZ). Záznam musí mimo jiné obsahovat požadavky zákazníka, doporučení distributora a důvody, na kterých je doporučení založeno a vysvětlení dopadů sjednání nebo podstatné změny pojištění.

⁶⁹ dále jen „záznam“ či „ZzJ“.

ZzJ je zásadní pro dokumentaci procesu jednání s klientem. V praxi se ZzJ příkládá k uzavřené pojistné smlouvě. Záznam se vyplňuje prostřednictvím aplikace, ve které pomocí interaktivního průvodce distributor postupně vyplňuje získané údaje od zákazníka a výstupem je pak onen záznam z jednání. VZ nebo DPZ většinou pojišťovna, se kterou mají uzavřenou smlouvu, poskytne průvodce a záznam si tam tak vytvoří a přiloží k PS. Naopak SZ je povinen zabezpečení splnění uvedených povinností zajistit jak pro sebe, tak pro své vázané zástupce a své doplňkové pojišťovací zprostředkovatele. Za obsah záznamu z jednání je plně odpovědný. Pojišťovna nese odpovědnost pouze za své VZ nebo DPZ, tudíž u SZ věří v jejich odbornost a nepožaduje po nich dokládat záznam z jednání k pojistné smlouvě a i v případě, že jej bez výzvy doloží, neposuzuje jeho obsah. Kontrola probíhá pouze v případě, pokud SZ k jeho doložení pojišťovna vyzve, a v té chvíli je povinen tak učinit, a to ať již pro posouzení souladu obsahu záznamu z jednání s uzavřenou nebo podstatně měněnou pojistnou smlouvou, nebo pro potřeby kontroly a dohledu.

Distributor má respektovat povinnosti, které mu ukládá nejen regulace vnitrostátní, ale i evropská a respektovat výkladová stanoviska České národní banky a ostatních orgánů státní správy. V rámci své každodenní činnosti je dále povinen zachovávat mlčenlivost a uchovávat citlivá data⁷⁰, a to obdobně jako podle zákona o pojišťovnictví. Je zakázáno nabízet, přijímat nebo poskytovat jakoukoliv peněžitou či nepeněžitou výhodu. Pokud PZ něco takového učiní, je to bráno jako porušení právních předpisů a přijatá úplata by mohla skončit trestní stíháním. Podle ZDPZ⁷¹ má každý distributor informační povinnosti (s výjimkou pojištění velkých pojistných rizik) vůči svým klientům. Informace se poskytují bezplatně. Jedná se zejména o informace o pojišťovně, pojištění, o životním pojištění, o rezervotvorném pojištění a o pojištění vázaném na koupi zboží nebo služby. Zákazníkovi je ale povinen poskytnout informace i o sobě: zejména uvést jméno, adresu sídla a skutečnost v jaké pozici pojišťovacího zprostředkovatele vystupuje a jméno pracovníka, který se zákazníkem přímo jedná. Vždy musí označit registr, v němž je zapsán. Zákazníka dále musí informovat o povaze své odměny. Jakou provizi dostane za pojistnou smlouvu, kterou s ním uzavře. Může se buďto jednat o částku, kterou mu klient uhradí přímo a není obsažena v pojistném - tzv.

⁷⁰ ve smyslu nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 (GDPR).

⁷¹ § 82 a násl. ZDPZ.

makléřský odchod nebo se může jednat o částku, která je součástí pojistného a obdrží jí formou provize - tzv. agentský obchod nebo může nastat kombinace obou uváděných způsobů. Jestliže zákazník hradí odměnu přímo v „makléřském obchodu“ pak výši odměny zná, neboť je na ní zpravidla vystaven i příjmový doklad, pokud nejde o bezhotovostní převod. Pokud jde o odměnu vyplácenou z uhrazeného pojistného (forma provize), tak se poskytuje informace o její výši, takovou kterou zákazník v pojistném uhradil (či uhradí). Není-li možné přímo uvést její výši, pak alespoň metodiku výpočtu takové odměny. Během trvání pojištění pak je PZ povinen poskytovat zákazníkovi pravidelné zprávy o svých službách přiměřeně druhu sjednaného pojistného produktu, včetně nákladů spojených s poskytováním těchto služeb a s transakcemi prováděnými jménem zákazníka.

Pojišťovací činnost svou náplní nejvíce spadá do činnosti administrativní. Zprostředkovatel při své práci používá zejména počítač s aplikacemi a programy, ve kterých zpracovává pojistné produkty, individuální nabídky a také slouží k uchování vytvořených pojistných dokumentů. Bez ohledu na kategorii zprostředkovatele je každý povinen při distribuci pojištění a s tím souvisejících procesů vytvářet dokumenty a záznamy, které bezprostředně vychází z pojišťovací činnosti. Takové pojistné dokumenty slouží k prokázání řádného plnění povinnosti při distribuci pojištění. Každý vyhotovený dokument, ať už se jedná o pojistné smlouvy či písemné záznamy komunikace se zákazníkem, musí být archivován. Zpravidla se vše vyhotovuje minimálně dvakrát, jedno vyhotovení se předává zákazníkovi, druhé a případně další slouží zprostředkovateli k dalšímu zpracování a následné archivaci. Samostatný zprostředkovatel archivuje záznamy i za své vázané zástupce a doplňkové pojišťovací zprostředkovatele, kteří v dané věci jednali jeho jménem.

Archivační lhůta dokumentů přetrvává po celou dobu trvání pojištění a poté ještě 10 let od zániku pojištění (od konce pojistné doby).⁷² Archivační lhůtu je povinen dodržet i právní nástupce PZ. Pojišťovna si může v rámci právního předpisu přizpůsobit archivační řád své činnosti a platí, že archivace dle ostatních právních předpisů není dotčena. Po uvedené lhůty musí být zprostředkovatel připraven dokumentaci předložit jak dozorovému orgánu, tak pojišťovně, jejímž jménem vůči zákazníkům jedná nebo tak jednají jeho pracovníci, vázaní zástupci nebo doplňkoví pojišťovací zprostředkovatelé. Na tuto povinnost nemá vliv zánik

⁷²§ 80 odst. 1 - 5 ZDPZ.

oprávnění k činnosti. Běžně se setkáváme s tím, že každý z nás má jiný názor na počasí, jiný vkus na oblečení a také jiné potřeby když si chce pojistit auto. Klient přijde s požadavkem, co by chtěl, ale bohužel mi nenabízíme právě tuto variantu pojištění. Co teď? Takový to nesoulad je zakotven přímo v ObZ.⁷³ Při sjednávání pojištění jsme povinni upozornit zájemce o pojištění na případné nesrovnalosti mezi nabízeným pojištěním a jeho požadavky. Pokud se takové nesrovnalosti vyskytnou, jsme povinni je zaznamenat. Stejný postup platí i v případě, kdy jednáme o změně pojištění. Za nesrovnalosti mezi nabízeným pojištěním a zájemcovými požadavky lze požadovat např. situace, kdy:

- a) klient chce původně pojistit sebe/majetek atd. na určitou pojistnou částku, resp. limit pojistného plnění, avšak pak, např. z důvodu výše pojistného, požaduje pojistnou částku snížit;
- b) klient si původně vybere určité připojištění, avšak poté např. z důvodu výše pojistného, od tohoto záměru upustí;
- c) se klient dotazuje na to, zda bude pojistnou smlouvou pojištěn vůči určitému riziku, avšak toto riziko je ve výlukách z pojištění;
- d) se PZ domnívá, že klientova finanční situace mu neumožní hradit běžné pojistné investiční složky investičního životního pojištění, avšak klient na této výši pojistného trvá.

Informační povinnosti se nově rozšiřují také prováděcím nařízením Komise EU 2017/1469 tzv. IDOP či IPID.⁷⁴ Tímto nařízením se stanovuje standardizovaný formát pro informační dokument o pojistném produktu. Jednotná úprava byla stanovena tak, aby zákazník mohl učinit informované rozhodnutí před uzavřením pojistné smlouvy. Musí obsahovat na dobře patrném místě sdělení, že úplné předmluvní a smluvní informace o daném produktu neživotního pojištění jsou zákazníkovi poskytovány v jiných dokumentech. Toto sdělení musí být umístěno bezprostředně pod názvem tvůrce produktu neživotního pojištění. V celé EU bude nutné používat jednotnou strukturu a jednotný formát, včetně používání ikon nebo symbolů. Je předepsána maximální přípustnost délky dokumentu, umístění názvu a loga pojišťovny, posloupnost jednotlivých oddílů a jejich názvy, velikost písma,

⁷³ ustanovení § 2789 odst. 1 ObZ.

⁷⁴ *Prováděcí nařízení Komise (EU) 2017/1469 ze dne 11. srpna 2017, kterým se stanoví standardizovaný formát pro informační dokument o pojistném produktu* [online]. [cit. 2021-03-11]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:32017R1469&from=CS>.

podoba a používání ikon atd. EU se zaměřuje na sjednocení pojistného trhu, a proto také stanovuje detailní podmínky vhodné pro používání ve všech členských státech.

3.3.3 Důvěryhodnost PZ a předšmluvní kontrola

Mimo nové požadavky odborné způsobilosti jsou dále stanoveny podmínky prokazování důvěryhodnosti pojišťovacích zprostředkovatelů. Obecné vymezení v § 70 ZDPZ. Zákon zde hovoří o trvalém splňování podmínek důvěryhodnosti. FO se považuje za důvěryhodnou, pokud je plně svéprávná a dává předpoklad řádného provozování činnosti dle ZDPZ. U právnické osoby se důvěryhodnost posuzuje dle její dosavadní činnosti, která je předpokladem řádného provozování činnosti dle ZDPZ. ČNB v rámci posouzení důvěryhodnosti u osob vstupujících na pojistný trh vytvořila prohlášení, která musí vyplnit nově se registrující PZ. Odkaz na vzory těchto prohlášení pro fyzickou a právnickou osobu uvádím v přílohách. Pojišťovny si v souvislosti s úředním sdělením ČNB ze dne 5. srpna 2020 k výkladu pojmů důvěryhodnost a odborná způsobilost mohou připravit dotazník sloužící k ověřování vázaných zástupců a doplňkových pojišťovacích zprostředkovatelů (u právnických osob pojišťovacích zprostředkovatelů se povinnost týká členů statutárních orgánů zodpovědných za distribuci pojištění). PZ projdou testem a závěrečný certifikát ověření důvěryhodnosti si ponechají pro případnou kontrolu. SZ mají vlastní odpovědnost za své zaměstnance, proto test důvěryhodnosti nemusí absolvovat, postačí jejich vyjádření v rámci pravidelné kontroly.

Pojišťovna jakožto hlavní subjekt vystupující na pojistném trhu má na starosti širokou škálu činností, kterým se věnuje. Zaměřuje se na pojišťovací činnost spočívající především v distribuci pojištění. Chod samotné pojišťovny zajišťuje několik oddělení, úseků, odborů či ředitelství. Část personální složky pojišťovny má za úkol řídit ekonomiku a provoz celé instituce. Větší část tvoří zaměstnanci, kteří distribuují pojištění a sjednávají pojistné smlouvy. Pojišťovna však může využít ke zprostředkování pojištění nejen svých zaměstnanců, ale také může mít navázané spolupráce s dalšími vázanými zástupci nebo ji mohou zastupovat doplňkoví zprostředkovatelé. Pokud chce uzavřít smlouvu s VZ nebo DPZ, musí takovou potencionální spolupráci dobře zvážit a hlavně osobu pečlivě vybrat. Špatný výběr by pak mohl znamenat v případě pochybení PZ spoluodpovědnost pojišťovny za činnost zprostředkovatele. Nejprve si musí zjistit základní identifikační údaje osoby. K tomu může využít jakéhokoliv interního dokumentu, kde osoba vyplní své údaje a popíše budoucí činnost, kterou chce pro

pojišťovnu vykonávat. Zdali chce být v pozici VZ či DPZ (podle toho pak pojišťovna registruje osobu u ČNB) a jaké pojistné produkty bude sjednávat. Osoba by měla prokázat svoji odbornou způsobilost, ideálně již zkouškou podle ZDPZ, pokud ještě zkoušku nemá vykonanou, prozatím postačí prokázat odbornost podle ZPZ. Dále je vyžadován aktuální výpis z trestního rejstříku a je nutné vyplnit čestné prohlášení ohledně důvěryhodnosti (viz příloha C). Po posouzení všech těchto doložených podkladů kontrolní orgán pojišťovny rozhodne, zdali je osoba důvěryhodná a splňuje požadavky a může tak dojít k zasloužení. Následně se vytvoří smlouva o spolupráci (pro PM) či smlouva o obchodním zastoupení (pro PA). Poté se už jen pravidelně kontroluje činnost pojišťovacího zprostředkovatele zastupujícího pojišťovnu. ZDPZ zavedl tyto zvýšené nároky na kontrolu PZ, což si myslím vede k posílení důvěryhodnosti v celé oblasti pojišťovnictví. Do věrohodnosti se počítá také fakt, pokud osoba není v insolvenční a na člena statutárního či dozorčího orgánu PZ není vydáno rozhodnutí o úpadku nebo na jehož majetek není prohlášen konkurz. Ztráta důvěryhodnosti znamená konec výkonu činnosti a v očích ostatních PZ se osoba stává nedůvěryhodnou. Důvodová zpráva⁷⁵ upřesňuje, že důvěryhodnost k distribuci pojištění nebo zajištění je jednou ze základních podmínek výkonu činnosti distributora a tuto podmínku musí osoby splňovat trvale. Ztráta důvěryhodnosti by pak znamenala okamžitou nemožnost výkonu pojišťovací činnosti, diskvalifikaci z distribuce pojištění. Definovat pojem důvěryhodnosti není zcela jednoduché, neboť samotný pojem je pojmem právně neurčitým.

Neurčité právní pojmy nelze přesně právně vymezit a definovat jejich obsah. Neurčitými pojmy jsou např. veřejný zájem, důvody zvláštního zřetele atd.. Úkolem správní (interpretujícího) orgánu je zhodnotit, zda konkrétní případ patří do rozsahu použití normy užívající neurčitý pojem. Musí vyložit jeho obsah a význam pro rozhodování v konkrétní věci.⁷⁶ *"Neurčité právní pojmy zahrnují jevy nebo skutečnosti, které nelze úspěšně zcela přesně právně definovat; jejich obsah a rozsah se může měnit, často bývá podmíněn časem a místem aplikace normy. Při interpretaci neurčitého právního pojmu se správní orgán musí zabývat konkrétní skutkovou podstatou, jakož i ostatními okolnostmi případu, přičemž sám musí alespoň rámcově obsah a význam užitého neurčitého pojmu objasnit, a to z toho*

⁷⁵ Důvodová zpráva k návrhu zákona o distribuci pojištění a zajištění. In: Dostupné také z: <https://apps.odok.cz/attachment/-/down/2ORNANWC5KYR>, výklad k § 68.

⁷⁶ KOPECKÝ, Martin. *Správní právo: obecná část*. V Praze: C.H. Beck, 2019. Beckovy právnické učebnice. ISBN 978-807-4007-279. str. 52.

hlediska, zda posuzovanou věc lze do rámce vytvořeného rozsahem neurčitého pojmu zařadit."⁷⁷

V konkrétních případech se proto bude postupovat dle Úředního sdělení č. 18/2020 Věstníku ČNB⁷⁸, k výkladu pojmů důvěryhodnost a odborná způsobilost. V regulaci finančního trhu se objevují i odlišné pojmy, které však mají stejný obsah, např. „důvěryhodnost a způsobilost“, „důvěryhodnost, odborná způsobilost a zkušenost“, „odborná způsobilost, důvěryhodnost a zkušenost“, „důvěryhodnost a zkušenost“, „důvěryhodnost a dostatečná zkušenost“. Při posuzování dostatečnosti odborné způsobilosti je proto nezbytné vždy zohlednit konkrétní vykonávanou funkci a rozsah kompetencí, povahu, rozsah a složitost činnosti poskytovatele finančních služeb a kolektivní způsobilost dotčeného orgánu jako celku. Od pojišťovacích zprostředkovatelů se s odkazem na právní předpisy považuje, aby byly důvěryhodní. Obsah pojmu se přisuzuje také k dobré pověsti PZ („good repute“). Dobrá pověst může vést ke spokojené klientele a budoucímu nárůstu zákazníků. Zákazníci často sledují dosavadní činnost zprostředkovatele, zdali působí na profesionální úrovni a dodržuje etická pravidla.

3.2.1 Bezúhonnost

Součástí důvěryhodnosti je bezúhonnost. Tedy požadavek nebýt trestán (nemít záznam v trestním rejstříku nebo jinak mít čistý trestní rejstřík), nebýt v minulosti odsouzen za trestný čin v souvislosti s výkonem povolání, tedy v našem případě s výkonem pojišťovací činnosti. V praxi se nejčastěji jedná o trestné činy pro majetku a hospodářské trestné činy. Osoba, která spáchala trestný čin, nemá dostatek důvěryhodnosti a nemůže proto pokračovat v činnosti. Dále se můžeme setkat s tím, že se nejedná o nedostatek důvěryhodnosti, ale pouze o závažné pochybnosti o důvěryhodnosti osoby. Pochybovat o důvěryhodnosti můžeme v případě, kdy například bylo osobě odňato povolení k činnosti či bylo rozhodnuto o jejím úpadku v souvislosti s povolením oddlužení. Bezúhonné tak musejí být všechny osoby přímo se podílející na distribuci pojištění nebo zajištění. V případě registrace nového distributora je tak mimo jiné požadován i výpis z rejstříku trestů, který nesmí být starší než 3 měsíce.

⁷⁷ Rozsudek NSS ze dne 28. 7. 2005, č. j. 5 Afs 151/2004-73.

⁷⁸ Úřední sdělení České národní banky [online]. [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/export/sites/cnb/cs/legislativa/.galleries/Vestnik-CNB/2020/vestnik_2020_18_22320560.pdf.

4 Aktuální legislativní výklady

4.1 Přejíhodné období pro prokazování odborné způsobilosti

Dne 3. 12. 2020 vyšel ve Sbírce zákonů zákon č. 524/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění, ve znění zákona č. 119/2020 Sb., a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Přejíhodné období pro prokazování odborné způsobilosti dle § 122 ZDPZ bylo prodlouženo na 30 měsíců od účinnosti zákona, tj. do 1. 6. 2021. Původně stanoveno na 24 měsíců od účinnosti ZDPZ, tj. do 1. 12. 2020. Přejíhodné období nám upravuje způsob přechodu na nový systém prokazování odborné způsobilosti. Dle nového právního výkladu se do 1. 6. 2021 uplatní § 122 odst. 1 ZDPZ, který říká: *„Do 30 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona lze odborné znalosti a dovednosti pro distribuci pojištění nebo zajištění prokázat dokladem o odborné způsobilosti podle § 18 zákona č. 38/2004 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, nebo čestným prohlášením osoby oprávněné distribuovat pojištění nebo zajištění podle tohoto zákona.“*

Pojišťovací zprostředkovatelé, kteří nemají složenou odbornou zkoušku dle ZDPZ, mohou do jejího úspěšného absolvování spravovat svěřený pojistný kmen a uzavírat pojistné smlouvy podle stávající uzavřené smlouvy s pojišťovnou či PZ. To znamená, že jejich odbornost se posuzuje podle dosavadního osvědčení prokazujícího odbornou způsobilost k výkonu pojišťovací činnosti. Po staru tzv. „ZOZ“ - Osvědčení o základním kvalifikačním stupni odborné způsobilosti pojišťovacího zprostředkovatele. Podle § 18 odst. 9 zákona č. 38/2004 Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí, ve znění pozdějších předpisů a v souladu s úředním sdělením České národní banky ze dne 28. dubna 2009 byla stanovena povinnost absolvovat doškolovací kurz ke stávajícímu stupni ZOZ. Název certifikátu zněl doklad o absolvování doškolovacího kurzu pojišťovacího zprostředkovatele, ve zkratce DK. Jakmile PZ úspěšně složí odbornou zkoušku, je povinen pojišťovnu o tom neprodleně informovat. V případě VZ a DPZ, který složil odbornou zkoušku nižšího stupně, než bylo jeho dosavadní oprávnění v registru ČNB, je zastoupený povinen ihned změnu oprávnění do registru ČNB oznámit. Provedení změny v registru není zpoplatněno. Oznámení změny odborností dle složené odborné

zkoušky je povinností i SZ. Jakmile SZ vykoná odbornou zkoušku, dle které získává odlišná oprávnění ke zprostředkování skupin odborností od oprávnění aktuálně uvedených v registru ČNB, musí neprodleně oznámit tuto změnu ČNB a též jí oznámí pojišťovně, se kterou má uzavřenou písemnou smlouvu. SZ si změny ve skupinách odborností musí do registru ČNB oznámit sami a ručí taktéž za správnost zapsaných údajů.

ČNB v rámci své webové služby poskytuje data o všech registrovaných PZ včetně jejich skupin odborností, lze si tak v registru ověřit zapsané skupiny odborností. Pojišťovna v rámci své kontrolní činnosti tak může nepřímou dozorovat soulad zapsané odbornosti svých SZ s aktuálně vykonanou OZ. V praxi nesmí dojít k nesouladu odbornosti dle vykonané OZ mezi zápisem v registru a oprávněním stanoveným smlouvou s pojišťovnou. Příkladem může být situace, kdy SZ má vykonanou zkoušku IX., ale na ČNB má v uvedených skupinách odborností pouze skupinu pro distribuci pojištění velkých pojistných rizik (V.). Takový nesoulad by měl být zhojen a SZ musí neprodleně nahlásit změnu ve své odbornosti a ČNB poté zapíše všechny skupiny odborností, na které má SZ nárok dle předloženého certifikátu o splnění OZ. SZ je v tomto případě oprávněn sjednávat všechny druhy pojištění. V rámci uzavřené smlouvy s pojišťovnou ale může sjednávat jen vybrané druhy pojištění. Například bude chtít pro určitou pojišťovnu sjednávat pouze pojištění motorových vozidel, to je dovoleno. Nesmí ale sjednávat víc, než na co má oprávnění. Má OZ II., tudíž nesmí sjednávat nic jiného než pojištění motorových vozidel a pojišťovna mu nesmí umožnit sjednávat například životní pojištění. Tento systém podléhá nejen internímu dohledu pojišťoven, ale také dohledu ČNB, která registr provozuje a kontroluje tak všechny zapisované údaje.

Podstatou ustanovení je to, jakým způsobem může do 1. 6. 2021 pojišťovací zprostředkovatel prokazovat odbornou způsobilost pro uzavření určité konkrétní PS. Pokud již dokázal složit zkoušku u akreditované osoby například pro neživotní pojištění, tak pro pojistné smlouvy neživotního pojištění bude prokazovat odbornost touto novou zkouškou. Ale ve vztahu k pojistným smlouvám jiného pojištění (pro které zkoušku nesložil, například životního) bude stále použitelné toto přechodné ustanovení, které umožňuje prokazovat odbornou způsobilost až do 1. 6. 2021 dokladem o odborné znalosti podle předchozího zákona 38/2004 Sb. (podle § 18 to bylo buď odborné studium nebo zkouška), nebo čestným prohlášením (pouze u zaměstnanců, VZ a DPZ, u nichž víme, že odborní jsou). Samozřejmě to ale neznamená, že když někdo odborně způsobilý pro sjednávání některého

pojištění nikdy nebyl, že teď může všechno. Citovaný § 122 nezakládá získání nové odbornosti, jenom umožňuje prokazování té opravdu materiálně existující odborné způsobilosti pojišťovacího zprostředkovatele i jinými způsoby než zkouškou. Některé certifikované společnosti proto využili tento prostor k tomu, aby připravili odborné kurzy, které prozatím nahradí zkoušku dle ZDPZ. Na první pohled má takový kurz určitě větší důvěryhodnost než nějaké čestné prohlášení. Osoby, které hodlají činnost v oboru pojišťovnictví dále vykonávat, tak mají možnost si takový kurz splnit. Důvodem proč by kurzy mohly mít uplatnění, je zajištění odborné péče a kvalifikovanosti do doby než takové osoby úspěšně složí akreditovanou zkoušku dle ZDPZ, tj. nejpozději do konce přechodného období.

Pro výkon pojišťovací činnosti potřebuje pojišťovací zprostředkovatel odborné znalosti. Zpřísnění zkoušek má zaručit kvalitu odbornosti, protože k výkonu činnosti rozhodně nepostačí znalosti, které PZ získal podle původního ZPZ. Proto, aby během přechodného období nedošlo ke snížení odborné úrovně při výkonu pojišťovací činnosti, nabízí společnosti zmíněné kurzy, které mají udržet odbornost alespoň na stávající úrovni. Činnost tak nemůže vykonávat někdo, kdo nemá odbornou způsobilost. To by znamenalo porušení pravidel stanovených pro ochranu zákazníka. Časovým prostorem vzniká doba, po kterou je prokázání získané odborné způsobilosti, možné dvojím způsobem. Čestné prohlášení ani kurz nenahrazují podmínku trvalého splňování odbornosti. Ustanovení tak popisuje průběžný stav nutný pro výkon činnosti. Jinak by činnost nemohla být vykonávána vůbec a pojistný trh by se zastavil.

4.2 Vliv pandemie Covid-19

Přechodné období pro prokázání odborné způsobilosti bylo z původních 24 měsíců prodlouženo na 30 měsíců. Odborná veřejnost požadovala prodloužení termínu pro splnění OZ z důvodu pandemické situace Covid-19. Pandemie zasáhla běžné činnosti při životě lidí a to včetně jejich profesí. Nás zajímá, jak tato nepříznivá dlouho trvající situace ovlivnila a jisto jistě ještě ovlivní oblast pojišťovnictví a samotné pojištění vůbec. Na začátku pandemie nemoci Covid-19 nebyla situace nijak ustálená a opatření Ministerstva zdravotnictví a vlády přijatá na jaře roku 2020 neumožňovala konat odborné zkoušky v oblasti pojišťovnictví. Zkoušky prezenčním způsobem tak byly pozastaveny a nastala situace, kdy možnost provádět odborné zkoušky nebyla možná. Ihned po vyhlášení opatření se

odborníci ohradili možnou variantou, proč nelze zkoušky vykonávat distančním způsobem, tedy prostřednictvím nástrojů umožňujících dálkovou komunikaci. ZDPZ ke konání zkoušek na dálku nic neříká. Zmíněno je to pouze to, že se zkoušky mají konat u akreditované osoby a to prokazatelným způsobem. *Odborná zkouška může být také jen písemná.*⁷⁹ Nic nebrání tomu, aby zkoušky byly pořádané on-line. Nicméně na takovou situaci nebylo přechodné období připraveno. ČNB neumožňovala akreditovaným osobám vykonávat zkoušky distančně.

Odborné zkoušky se zcela pozastavily a vzniklo období, kdy se vůbec nekonaly. Ale čas běžel dál a přechodné období se krátilo. Možnost vykonání zkoušek distančním způsobem byla zavedena až na podzim roku 2020, přičemž do 1. 12. 2020 měly mít všechny oprávněné osoby zkoušku úspěšně splněnou. Poslanci byli tudíž nuceni předložit návrh novely ZDPZ odkládající termín pro vykonání zkoušek odborné způsobilosti o 6 měsíců oproti původnímu stanovenému přechodnému období. Avšak mnozí kritici se nechávají slyšet, že přechodné období bylo stanoveno na dostatečně dlouhou dobu a každý měl dostatek času odbornou zkoušku vykonat. To, že to někdo nechá na poslední chvíli není omluva. Vzhledem k situaci, která na světě snad ještě nebyla a navzdory politické nejistotě, bylo přechodné období prodlouženo. Hlavním důvodem vedoucím k prodloužení je fakt, že po dobu, kdy zkoušky nebyly konány, neměli distributoři možnost zkoušku vykonat. Zvolená délka období vychází z doby nekonání OZ a má poskytovat čas na přípravu, kdy se zkoušky začnou vykonávat distančně.

4.2.1 Distanční forma zkoušek

Ověřování odbornosti distančním způsobem plně nahradilo prezenční formu zkoušení, stejně je tomu tak například ve školách, kdy jsou studenti nuceni se vzdělávat v rámci on-line výuky. Akreditované osoby nyní disponují funkčními systémy vhodnými ke konání OZ. ČNB alespoň stanovila minimální požadavky na konání zkoušek odborné způsobilosti distančním způsobem, na svých stránkách zveřejnila jakýsi manuál, jak se distanční zkoušky mají konat.⁸⁰ ČNB tak reaguje na situace, kdy akreditované osoby nemohou kvůli pandemii pořádat prezenčně zkoušky odborné způsobilosti vyžadované ZDPZ nebo jinými sektorovými

⁷⁹ § 58 odst. 4 věta druhá ZDPZ.

⁸⁰ *Dohledový benchmark č. 2/2020: ČNB [online]. [cit. 2021-03-11]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/export/sites/cnb/cs/dohled-financi-trh/galleries/vykon_dohledu/dohledove_benchmarky/download/dohledovy_benchmark_2020_02.pdf.*

předpisy. Benchmark uvádí, za jakých podmínek lze pořádat zkoušku distančně, tedy prostřednictvím komunikace na dálku bez fyzické přítomnosti zkoušeného. ČNB očekává, že technické zařízení zkoušeného bude mít trvale zapnutý mikrofon a kamery tak, aby byl zkoušený pod kontrolou a nemohl využívat nepovolené pomůcky. Zkoušený musí být s předstihem informován o požadavcích na konání zkoušky distančním způsobem, prokázat se zkouškové komisi dokladem totožnosti předloženým na kameru a umožnit komisi audiovizuální prohlídku prostoru, kde zkoušku skládá. Dále benchmark popisuje požadavky na aplikaci, ve které se zkouška skládá, na dohled komise, vnitřní předpisy akreditované osoby a dohled ČNB. Dle mého názoru je digitalizace konání OZ učiněným krokem správným směrem, jelikož aktuální situace není budoucnosti nakloněna. Odhadované dopady platných opatření vlády byly konzultovány předními zástupci regulovaných osob na pojistném trhu jako je v první řadě Ministerstvo financí a orgány dohledu. Novela tak reaguje na situaci vyvolanou pandemií Covid-19 v oblasti pořádání odborných zkoušek a prodlužuje lhůty pro získání nejen odborných znalostí a dovedností (tzn. pro složení odborné zkoušky) do 1. 6. 2021, ale také pro získání všeobecných znalostí (maturity) do 1. 7. 2022.

Zároveň budou muset samostatní zprostředkovatelé, původně činní jako pojišťovací agenti nebo pojišťovací makléři podle zákona č. 38/2004 Sb., oznámit České národní bance do 1. 6. 2021 předmět činnosti v členění podle jednotlivých skupin odbornosti, a to po vykonání odborné zkoušky. Nesplnění této povinnosti bude mít za následek zánik oprávnění k činnosti samostatného zprostředkovatele ze zákona. Pojišťovnictví si nemůže dovolit pokles odbornosti a to právě ani ve chvíli, kdy právní úprava staví odbornou způsobilost na vrchol důležitosti. Nová úprava má zaručit trvalou, vysokou a kvalitní odbornou způsobilost v rámci činnosti distributorů pojištění a zajištění. Požadavky odbornosti musí být zajištěny i přes „hluché“ období v oblasti konání OZ z důvodu pandemie nemoci Covid-19. Proto mají mnozí strach, aby se stihl přezkoušet celý pojistný trh podle nových pravidel ZDPZ. Ale díky prodloužení lhůty ke složení OZ by neměl nastat negativní dopad pro distributory, kteří by nesplněním odbornosti mohli značně ohrozit svůj výkon činnosti, mohlo by to vést až k zániku oprávnění a faktickému ukončení činnosti. ČNB zejména kvůli své dohledové činnosti apelovala na poslanecký návrh novely zákona ze dne 8. 12. 2020 k prodloužení přechodného období. Aktuální stav není přívětivý, nicméně toto prodloužení může zmírnit dopad celkové krize. Návrh se jeví jako opodstatněný a smysluplný vůči všem PZ, kteří ještě neabsolvovali

zkoušku. Distribuce pojištění musí plynout dál a musí být zajištěna určitá spojitost požadavků na odbornou způsobilost. Současnou mimořádnou situaci nemohl nikdo předvídat, a proto je celý finanční trh nucen reagovat zcela okamžitě a bez jakékoliv dlouhé přípravy. Aktuální informace nejen o pandemii Covid-19, zkouškách odborné způsobilosti a postavení pojišťoven v oblasti pojišťovnictví nalezneme v odborných časopisech⁸¹. Odborná literatura popisuje spíše dopady na pojištění, co se týče finančních výnosů a nákladů, tudíž jsem ji do své práce nezařadila.

⁸¹ *Pojistný obzor: Časopis českého pojišťovnictví* [online]. 1/2021. [cit. 2021-03-11]. ISSN 2464-7381. Dostupné z: <https://www.pojistnyobzor.cz/aktualni-cislo>.
Pojistné rozpravy: Pojistněteoretický bulletin [online]. 2020/37. [cit. 2021-03-11]. ISSN 2571-1059. Dostupné z: <https://www.pojistnerozpravy.cz/aktualni-cislo>.

Závěr

Ve své diplomové práci jsem se zabývala pojišťovacími zprostředkovateli ve světle nové právní úpravy, kterou přináší směrnice IDD a s tím související ZDPZ. Cílem této práce bylo vytvořit ucelený přehled o aktuálních změnách, které nastaly s přijetím zákonné úpravy v oblasti pojišťovnictví. V jednotlivých kapitolách jsem se pokusila charakterizovat každou změnu. V registru ČNB bylo zapsáno více než 175 000 pojišťovacích zprostředkovatelů. Při přeregistraci v rámci nové úpravy dochází k novému zápisu všech PZ a hledí se přitom na splnění podmínek pro zápis do registru. Nyní se zapisují PZ podle skupin odborností, tedy podle toho jaký typ odborné zkoušky vykonali a jaký druh pojištění budou zprostředkovávat. Dostáváme se do situace, kdy z pojišťovacího trhu zmizí neaktivní zprostředkovatelé a budou zde vystupovat pouze odborníci na daný obor. Nejvíce praktická je část práce věnovaná zkouškám odborné způsobilosti. Zde jsem využila dotazníkového šetření a popsalala typy zkoušek. Dovolím si zhodnotit i samotný ZDPZ. Tak jako u každé právní regulace, i tento zákon není zcela perfektní. K dnešnímu dni však nemůže posoudit jeho celkový dopad na finanční trh, jelikož od jeho účinnosti uběhly teprve dva roky. Stále ještě není ukončeno ani přechodné období. Dle mého názoru je základní koncepce zákona vyložena srozumitelně, ale některá ustanovení mohou vyvolávat otázky. „Rámeček“ zákona byl podroben důkladné veřejné konzultaci s cílem nalézt řešení, které v sobě bude zahrnovat výklad nejdůležitějších bodů nové úpravy se zaměřením na integritu právního řádu a soulad v unijními předpisy. Právě soulad navrhovaného zákona byl v průběhu legislativního procesu několikrát posuzován, zdali naplňuje požadavky unijní směrnice. ZDPZ tak ve své podstatě reaguje na některé specifické problémy dosavadní úpravy a domnívám se, že bude znamenat pozitivní posun v regulaci celého sektoru finančního trhu.

Toto téma nebylo jednoduché zpracovat, jelikož nejsou k dispozici tištěné publikace kvůli aktuálnosti zákona. Využívala jsem nejvíce internetové stránky odborných institucí, jako jsou webové stránky České národní banky. Musím říct, že cíl práce jsem naplnila a velice jsem si upevnila či dokonce rozšířila znalosti pojistného trhu. Stejně tak jako distributor pojištění a zajištění musí disponovat znalostmi o finančním trhu, struktuře, subjektech a fungování pojišťovnictví, tak i já ráda získávám odborné vědomosti. Oblast pojišťovnictví je v tomto duchu

velice rozsáhlá a možná jednou díky praxi a vhodnému vzdělávání bude kvalifikovaně stát na poli finančního trhu ČR.

Resumé

In my diploma thesis I dealt with insurance intermediaries in the light of the new legislation brought by the IDD directive and the related law on the distribution of insurance and reinsurance. The aim of this work was to create a comprehensive overview of current changes that have occurred with the adoption of legislation in the field of insurance. In the individual chapters, I tried to characterize each change. More than 175.000 insurance intermediaries were entered in the register of the Czech National Bank. Insurance intermediaries are now enrolled according to groups of specializations, ie according to the type of professional examination they have performed and what type of insurance they will mediate. We get into a situation where inactive intermediaries disappear from the insurance market and only experts in the given field will appear here. The most practical part of the work is devoted to examinations of professional competence. Here I used a questionnaire survey and described the types of exams. I would like to evaluate the law on the distribution of insurance and reinsurance itself. As with any legal regulation, this law is not entirely perfect. To date, however, it cannot assess its overall impact on the financial market, as it has only been two years since it took effect. The transitional period is still not over. In my opinion, the basic concept of the law is interpreted clearly, but some provisions may raise questions. The "framework" of the law has been subject to a thorough public consultation with a view to finding a solution that includes an interpretation of the most important points of the new regulation, focusing on the integrity of the rule of law and compliance with EU law. It is the compliance of the proposed law that has been assessed several times during the legislative process to determine whether it meets the requirements of the EU directive. The Act on the Distribution of Insurance and Reinsurance responds to some specific problems of the current regulation and I believe that it will mean a positive movement in the regulation of the entire financial market sector.

This topic was not easy to process, as printed publications are not available due to the topicality of the law. I mostly used the websites of professional institutions such as the websites of the Czech National Bank. I must say that I fulfilled the goal of the work and I greatly strengthened or even expanded my knowledge of the insurance market. Just as an insurance and reinsurance distributor must have knowledge of the financial market, the structure, entities and operation of the insurance industry, so I am happy to gain expertise. In this spirit, the field of

insurance is very extensive and perhaps once thanks to practice and appropriate education it will be qualified in the field of the Czech financial market.

Seznam použitých zdrojů

Literatura:

- HRADEC, Milan a Žaneta BOUČKOVÁ. *Aktuální legislativní změny v oboru pojištění a pojišťovnictví*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2020. Educopress. ISBN 978-80-74081767.
- KARFÍKOVÁ, Marie, Vladimír PŘIKRYL a Roman VYBÍRAL. *Pojišťovací právo*. 2. přepracované vydání. Praha: Leges, 2018. Teoretik. ISBN 978-80-7502-271-4.
- KOPECKÝ, Martin. *Správní právo: obecná část*. V Praze: C.H. Beck, 2019. Beckovy právnické učebnice. ISBN 978-807-4007-279.
- *Pojištění v kostce*. [Praha]: Eva Gmentová, [2020]. ISBN 978-80-906748-7-5.

Internetové zdroje:

- *Důvodová zpráva k návrhu zákona o distribuci pojištění a zajištění*. In: . Dostupné také z: <https://apps.odok.cz/attachment/-/down/2ORNANWC5KYR>
- *EIOPA: European Insurance and Occupational Pensions Authority* [online]. [cit. 2021-03-22]. Dostupné z: <https://www.eiopa.europa.eu/content/survey-application-insurance-distribution-directive>
- <https://sako.justice.cz/>
- <https://www.cnb.cz>
- <https://www.pojisteni.com>
- <https://www.survio.com/survey/d/K1O0A4E7S9P3V6E0B>
- *Úřední sdělení České národní banky* [online]. [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/export/sites/cnb/cs/legislativa/.galleries/Vestnik-CNB/2020/vestnik_2020_18_22320560.pdf
- www.akademiecap.cz

Právní předpisy:

- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 (GDPR)
- *Rozsudek NSS ze dne 28. 7. 2005, č. j. 5 Afs 151/2004-73.*
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/97 ze dne 20. ledna 2016 o distribuci pojištění (přepřacované znění)
- Smlouva o fungování Evropské unie
- Vyhláška č. 195/2018 Sb., o odborné způsobilosti pro distribuci pojištění
- Vyhláška č. 196/2018 Sb., o žádostech podle zákona o distribuci pojištění a zajištění
- Vyhláška č. 307/2016 Sb., o žádostech podle zákona o pojišťovnictví
- Zákon č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění
- Zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví
- Zákon č. 38/2004 Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích a likvidátorech pojistných událostí
- Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání
- Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád
- Zákon č. 524/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění, ve znění zákona č. 119/2020 Sb., a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
- Zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích

Seznam zkratek

ČAP	Česká asociace pojišťoven
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
DPZ	doplňkový pojišťovací zprostředkovatel
EIOPA	Evropský orgán pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění
EU	Evropská unie
FO	fyzická osoba
GDPR	Nařízení o ochraně osobních údajů
IČO	identifikační číslo organizace
IDD	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/97 o distribuci pojištění
JERRS	Seznam regulovaných a registrovaných subjektů
ObZ	Občanský zákoník
OZ	odborná zkouška
OZp	odborná způsobilost
PA	pojišťovací agent
PM	pojišťovací makléř
PO	právnícká osoba
PS	pojistná smlouva
PZ	pojišťovací zprostředkovatel(é)
SZ	samostatný zprostředkovatel
VPA	výhradní pojišťovací agent
VZ	vázaný zástupce
VZP	výhradní pojišťovací zprostředkovatel
ZDPZ	Zákon o distribuci pojištění a zajištění
ZOZ	základní odborná způsobilost
ZPZ	Zákon o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí
ZzJ	záznam z jednání

Seznam použitých obrázků

Obr. č. 1: Přehled kategorií pojišťovacích zprostředkovatelů	16
Obr. č. 2: REGIS na webu ČNB.....	18
Obr. č. 3: Ukázka aplikace JERRS	19
Obr. č. 4: Potvrzovací e-mail o zápisu do registru	20
Obr. č. 5: Časové znázornění přeregistrace	24
Obr. č. 6: Zachycení přechodného období v čase.....	28
Obr. č. 7: Typy zkoušek odborné způsobilosti	33

Seznam příloh

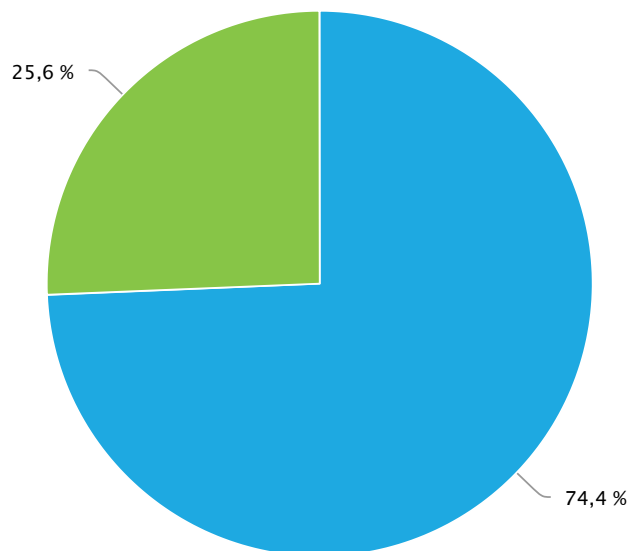
Dotazník

Doklad k posouzení důvěryhodnosti FO

Doklad k posouzení důvěryhodnosti PO

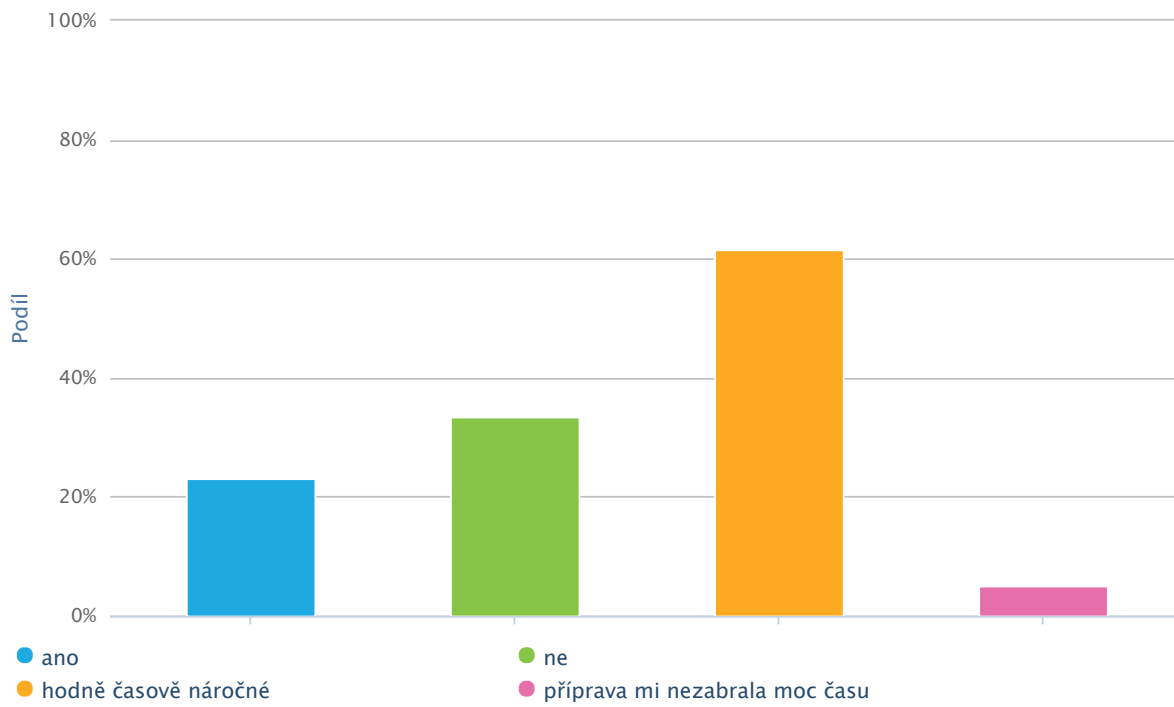
Vzor čestného prohlášení

Typ oddělení/segmentu, kde pracujete.

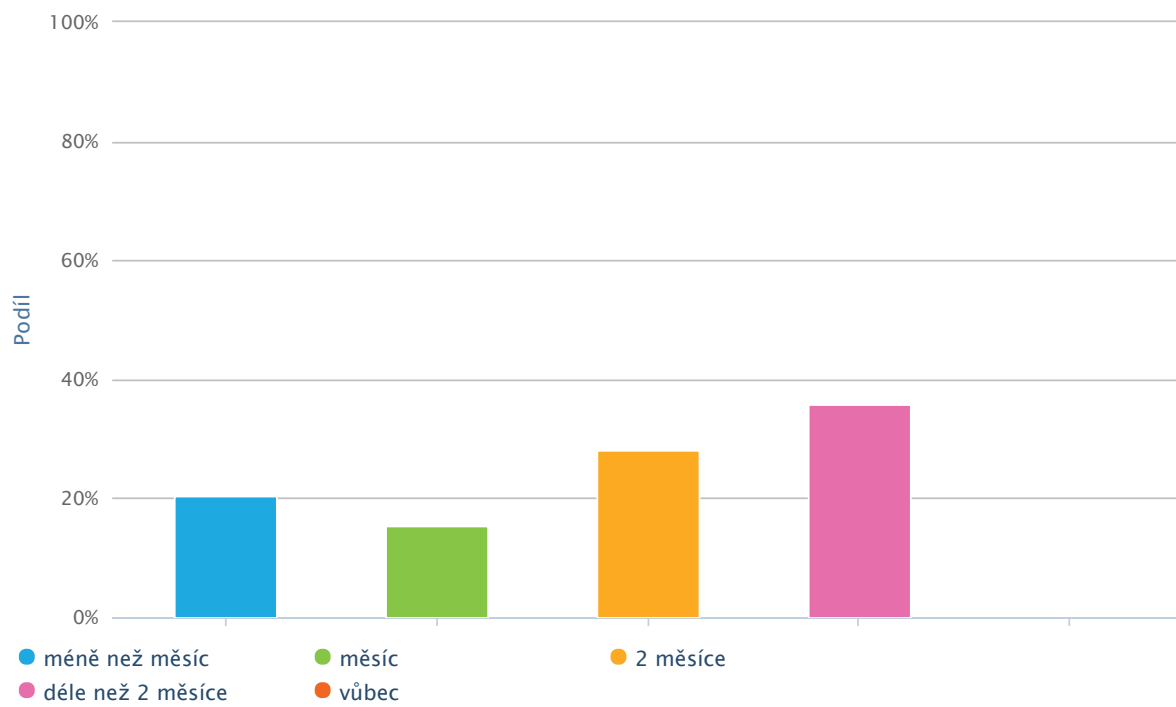

- Věnuji se pojišťovací činnosti a sjednávám PS.
- Pracuji v pojišťovně, ale nejsem zapojen do distribuce pojistných produktů.

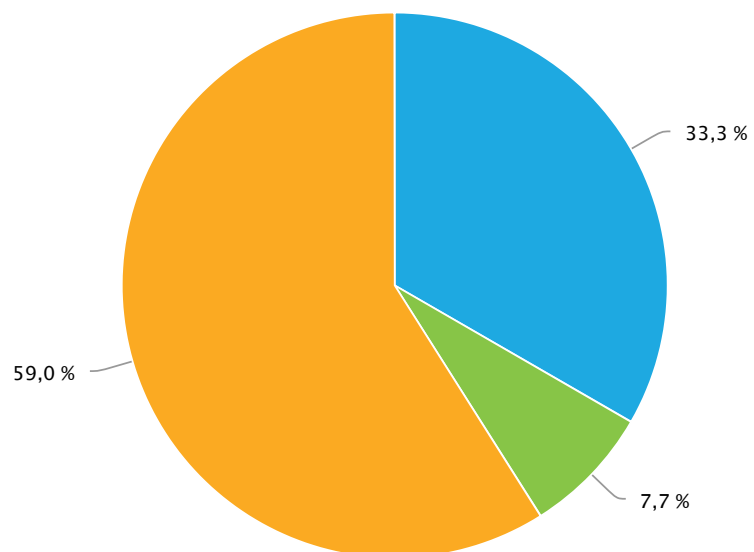
Přišli vám odborné zkoušky dle ZDPZ těžké?

Jak dlouho jste se na zkoušky připravovali/učili?

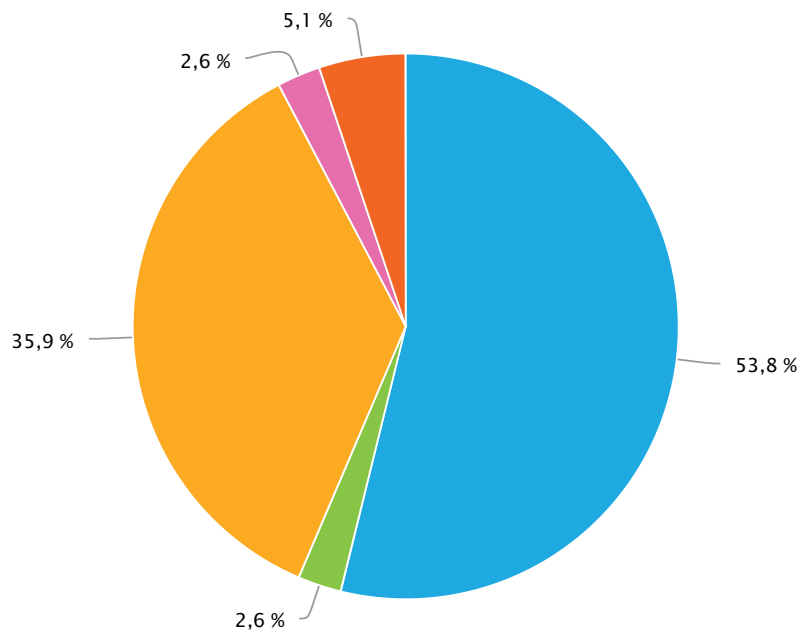

Sjednotí se pojistný trh, když zde budou vystupovat pouze odborní distributoři?

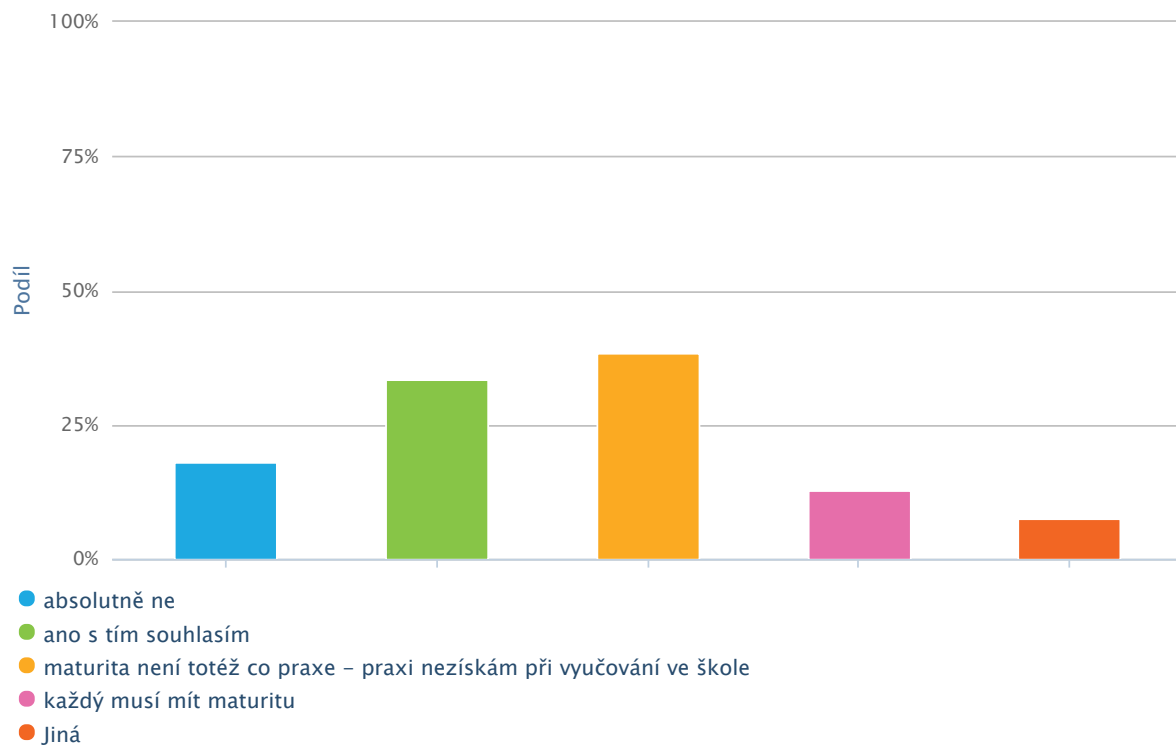
● ano, odbornost je důležitá ● ne, dávám přednost letité praxi ● to ukáže až čas

Co říkáte na 15-hodinové doškolení 1x za rok?

- forma e-learningu mi přijde snadná a rychlá
- on-line školení nemá dostatečnou kvalitu
- je dostačující
- absolutně nestačí pro prohloubení znalostí a udržení odbornosti
- Jiná

Náhrada maturity 3-letou praxí – je to tak správně?

Doklad k posouzení důvěryhodnosti FO

https://www.cnb.cz/export/sites/cnb/cs/dohled-financi-trh/.galleries/vykon_dohledu/povolovaci_schvalovaci_rizeni/poskytovatele_spotrebitelskeho_uveru/download/duveryhodnost_FO.pdf

Doklad k posouzení důvěryhodnosti PO

https://www.cnb.cz/export/sites/cnb/cs/dohled-financi-trh/.galleries/vykon_dohledu/povolovaci_schvalovaci_rizeni/pojistovny/download/po_-_doklady_k_duveryhod.pdf

Vzor čestného prohlášení

Čestné prohlášení

na základě ustanovení § 70 zák. č. 170/2018 Sb., O distribuci pojištění a zajištění, pro pojišťovnu XY prohlašuji, že

- 1) jsem nebyl/a v minulosti pravomocně odsouzen/a pro trestný čin spáchaný úmyslně, či trestný čin proti majetku či trestný čin hospodářský spáchaný z nedbalosti, ani jsem nebyl/a trestně stíhán/a pro podezření ze spáchání těchto trestných činů nebo pro jiný úmyslný trestný čin a že proti mně není v současné době vedeno trestní stíhání,
- 2) mi nebyla v posledních 10 letech pravomocně uložena sankce za přestupek nebo jiný správní delikt pro porušení právní povinnosti v souvislosti s výkonem zaměstnání, funkce či podnikatelské činnosti převyšující 20 000 Kč nebo obdobnou částku v jiné měně nebo zákaz činnosti nebo povinnost k náhradě škody pro zaviněné (úmyslné či nedbalostní) závažné nebo opakované porušení právní povinnosti,
- 3) se mnou v posledních 10 letech nebyl ukončen pracovní poměr výpovědí ze strany zaměstnavatele z důvodu porušení právních předpisů vztahujících se k vykonávané práci nebo dohodou uzavřenou ze stejných důvodů,
- 4) jsem v posledních 10 letech úmyslně nepodal/a nepravdivou nebo neúplnou svědeckou výpověď ve správním řízení, úmyslně jsem neuvěd/a nepravdivý údaj v čestném prohlášení u správního orgánu nebo jinak jsem nenarušoval/a výkon dohledu nebo dozoru v oblasti finančního trhu,
- 5) jsem v posledních 10 letech závažným způsobem neporušil/a zásady poctivého obchodního styku nebo nenarušil/a hospodářskou soutěž, nezneužil/a důvěrné informace včetně osobních údajů jiných osob, neporušil/a obchodní nebo bankovní tajemství, či jinou povinnost mlčenlivosti,
- 6) nebylo v posledních 10 letech vydáno rozhodnutí o úpadku ohledně mého majetku, kdy soud zamítl insolvenční návrh proto, že majetek nepostačoval k úhradě nákladů insolvenčního řízení, nebylo vydáno rozhodnutí o prohlášení konkurzu nebo rozhodnutí o zrušení konkurzu proto, že majetek dlužníka je zcela nepostačující k úhradě nákladů konkurzu,
- 7) v posledních 5 letech jsem nebyl/a členem/členkou statutárního orgánu nebo jiného orgánu právnické osoby, na jejíž majetek byl prohlášen konkurs a nebyl insolvenční návrh na majetek takové právnické osobě zamítnut proto, že majetek této právnické osoby nepostačoval k úhradě nákladů insolvenčního řízení nebo byl konkurs zrušen proto, že majetek právnické osoby je zcela nepostačující,
- 8) v minulosti mi nebylo odejmuto povolení k provozování činnosti pojišťovacího zprostředkovatele pro porušení podmínek stanovených zákonem upravujícím distribuci pojištění,
- 9) a že podmínku důvěryhodnosti splňuje i právnická osoba, jejímž jsem statutárním orgánem/členem statutárního orgánu.

Zároveň jsem si vědom/a **povinnosti oznámit** pojišťovně XY, bez zbytečného odkladu, nastanou-li skutečnosti mající za následek ztrátu důvěryhodnosti ve smyslu shora uvedeného zákona.

Beru rovněž na vědomí, že neoznámení takových skutečností či **nepravdivost** tohoto čestného prohlášení bude pojišťovnou XY považováno za porušení mé povinnosti vyplývající ze Smlouvy, kterou mám s pojišťovnou XY, uzavřenou.

Příjmení:	Jméno:	Titul:
Bydliště/sídlo:	IČ:	
V (místo):	Datum:	Podpis:

Důvěryhodnost PZ